

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru
zdegradowanego w Gminie Krośnice

w ramach Gminnego Programu
Rewitalizacji Gminy Krośnice

Opracowanie:

Gmina Krośnice

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

www.deltapartner.org.pl

Zespół redakcyjny:

Artur Kubica, Gabriela Mikrut, Bartosz Tyrna

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
1. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego.....	6
1.1. Wyróżnione obszary analizy	6
1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszarów zdegradowanych.....	7
2. Diagnoza obszaru zdegradowanego	8
2.1 Podobszar I – Kuźnica Czeszycka	8
2.1.1 Charakterystyka i rys historyczny obszaru.....	8
2.1.2 Sytuacja społeczno-gospodarcza.....	9
2.1.3 Aspekty techniczno-środowiskowe	13
2.2. Podobszar II – Stara Huta	16
2.2.1 Charakterystyka i rys historyczny obszaru.....	16
2.2.2 Sytuacja społeczno-gospodarcza.....	17
2.2.3 Aspekty techniczno-środowiskowe	21
2.3. Podobszar III – Brzostowo (wraz z Brzostówkiem)	24
2.3.1 Charakterystyka i rys historyczny obszaru.....	24
2.3.2 Sytuacja społeczno-gospodarcza.....	25
2.3.3 Aspekty techniczno-środowiskowe	29
2.4. Podobszar IV – Grabownica	31
2.4.1 Charakterystyka i rys historyczny obszaru.....	31
2.4.2 Sytuacja społeczno-gospodarcza.....	32
2.4.3 Aspekty techniczno-środowiskowe	35
3. Obszar zdegradowany i rewitalizacji	38
Spis grafik.....	45
Spis tabel	45

Wprowadzenie

Na mocy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz.1777) przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do wdrożenia i prowadzenia procesu rewitalizacji stanowią zadania własne gminy. Gmina Krośnice przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z wytycznymi ustawy, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Proces wskazania tych terytoriów, zgodnie z zapisami w ustawie, jest obwarowany konkretnymi, opisanymi poniżej wymogami. Obszar może zostać wskazany jako obszar zdegradowany, jeśli znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz gdy występuje na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw)
- środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska)
- przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych)
- technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Obszar cechujący się szczególną koncentracją wyżej wymienionych zjawisk, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy ani zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na podobszary, które nie muszą posiadać wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych zjawisk. Tak obszar zdegradowany, jak i rewitalizacji mogą stanowić to samo terytorium. Oba wyznacza Rada Gminy Krośnice w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego.

Wyznaczenie w gminie zarówno obszaru zdegradowanego, jak i rewitalizacji wymaga przeprowadzenia diagnozy potwierdzającej spełnienie przez nie przesłanek określonych w art. 9 i art. 10 ustawy o rewitalizacji i wskazującej terytoria najbardziej zdegradowane pod względem społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym. Diagnozę tę, stanowiącą podstawę do wyznaczenia terytoriów, które wymagają rewitalizacji w gminie Krośnice, prezentuje niniejszy dokument.

Opierając się na wynikach przeprowadzonych analiz zawartych w poniższej diagnozie wyznaczono obszar zdegradowany podzielony na cztery podobszary:

1. Kuźnica Czeszycka – obejmujący obszar sołectwa Kuźnica Czeszycka;
2. Stara Huta - obejmujący obszar sołectwa Stara Huta;
3. Brzostowo - obejmujący obszar sołectwa Brzostowo wraz z Brzostówkiem;
4. Grabownica - obejmujący obszar sołectwa Grabownica.

Z uwagi na fakt, że obszar zdegradowany obejmuje tereny najsilniej zdegradowane jeżeli chodzi o współwystępowanie problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnych i technicznych, a zatem najbardziej wymagające kompleksowej interwencji, całość obszaru zdegradowanego wyznaczono jako obszar rewitalizacji.

1. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

1.1. Wyróżnione obszary analizy

W ramach prowadzonych prac zdecydowano się na wyróżnienie w gminie Krośnice obszarów analizy. Dla skutecznego przeprowadzenia tego procesu wykorzystano podział gminy na sołectwa, częściowo je modyfikując ze względu na występujące powiązania funkcjonalne części obszarów, jak również identyfikowane zjawiska kryzysowe. Następnie dokonano analizy porównawczej w obrębie wyłonionych obszarów, co umożliwiło wskazanie jednostek znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na odnotowywane negatywne zjawiska społeczne. Poniżej przedstawiono podział gminy na 21 obszary poddane analizie.

Grafika 1 Obszary analizy w ramach diagnozy obszaru zdegradowanego

Źródło: opracowanie własne

1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszarów zdegradowanych

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych obszarów konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które je w sposób istotny różnicują. Ze względu na charakter gminy i występujące w nim zjawiska społeczne i demograficzne, jak również środowiskowe, przestrzenne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę na każdym ze wskazanych w Ustawie o rewitalizacji poziomie. Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 1 Obszary analizy w ramach diagnozy obszaru zdegradowanego

Kategoria	Zmienna
Sfera społeczno - gospodarcza	Pomoc społeczna - liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności
	Struktura bezrobocia - liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności
	liczba bezrobotnych kobiet w stosunku do liczby ludności
	Struktura bezrobocia wg czasu pozostawania bez pracy
	Struktura bezrobocia wg wieku
	Struktura bezrobocia wg wykształcenia
	Struktura bezrobocia wg staży pracy
	Struktura bezrobocia - bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy
	Edukacja - zdawalność egzaminu 6-klasisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej: średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości
	Zdawalność egzaminu gimnazjalisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej z języka polskiego: średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości
	Bezpieczeństwo publiczne - liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności
	Bezpieczeństwo publiczne - liczba ofiar przemocy w stosunku do liczby ludności
	Bezpieczeństwo publiczne – kradzieże, kradzież z włamaniem, zniszczenie mienia, oszustwa, nietrzeźwi kierujący
	Przedsiębiorczość - liczba podmiotów gospodarczych,
	Przedsiębiorczość - Wskaźnik aktywności gospodarczej
Podsystem funkcjonalno- przestrzenno- infrastrukturalny	Układ drogowy - liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzonych
	Dostęp do wychowania przedszkolnego - liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5
	Sfera środowiskowa - powierzchnia pokryta azbestem w m ² przypadająca na 1 mieszkańca

Źródło: opracowanie własne

Powyżej wymienione zmienne zostały zaprezentowane w kolejnych rozdziałach. Podkreślić należy, iż w trakcie prowadzonych prac rozważano użycie znacznie większej liczby wskaźników, jednakże ich niewielka zmienność powodowała niski poziom istotności, który z punktu widzenia delimitacji obszarów czynił je nieprzydatnymi.

2. Diagnoza obszaru zdegradowanego

2.1 Podobszar I – Kuźnica Czeszycka

2.1.1 Charakterystyka i rys historyczny obszaru

Kuźnica Czeszycka jest wsią nad rzeką Rybnicą, w centrum Równiny Kuźnickiej, będącej południową częścią Kotliny Milickiej. Do 1954 r. była siedzibą osobnej gminy, należącej do powiatu sycowskiego, obejmującej również Starą Hutę, Kotlarkę, Czeszów, Grabownicę i Luboradów. Wieś powstała jako osada przy zakładzie hutniczym w II poł. XVII w., w obrębie dóbr cieszyńskich, należących do wrocławskiej kapituły katedralnej, w obrębie dystryktu międzyborskiego księstwa oleśnickiego i nosiła niemiecką nazwę Tscheschenhammer, czyli Kuźnica Cieszyńska. Zakład hutniczy znajdował się w pobliżu obecnego folwarku. W miejscach pozostałych po wydobywaniu rudy darniowej w XVIII w. zbudowano szereg stawów. Cały kompleks, który wówczas rozciągał się pomiędzy Kuźnicą Czeszycką, Suliradzicami i Janisławicami liczył ponad 200 ha. Praktycznie z całego tego zespołu do dziś pozostał tylko staw Olszak w kompleksie Kondradów. Dobra cieszyńskie zostały własnością kapituły wrocławskiej do lat 40. XX w. z tym, że po traktacie wersalskim w 1920 r. zostały podzielone polsko–niemiecką granicą państwową, która utrudniła dotychczasowym kuźnickim parafianom z Janisławic dotarcie do miejscowego kościoła. Nazwę Kuźnicy zmieniono wówczas na Grenzhammer, aby odciąć się od związków z Cieszynem, który pozostał po polskiej stronie.

Tabela 2 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych stan na 2015 rok – Obszar Kuźnica Czeszycka

	Udział w powierzchni gminy	Udział w ludności gminy	powierzchnia [ha]	liczba ludności
Obszar Kuźnica Czeszycka	3,14%	3,66%	561,2251	297

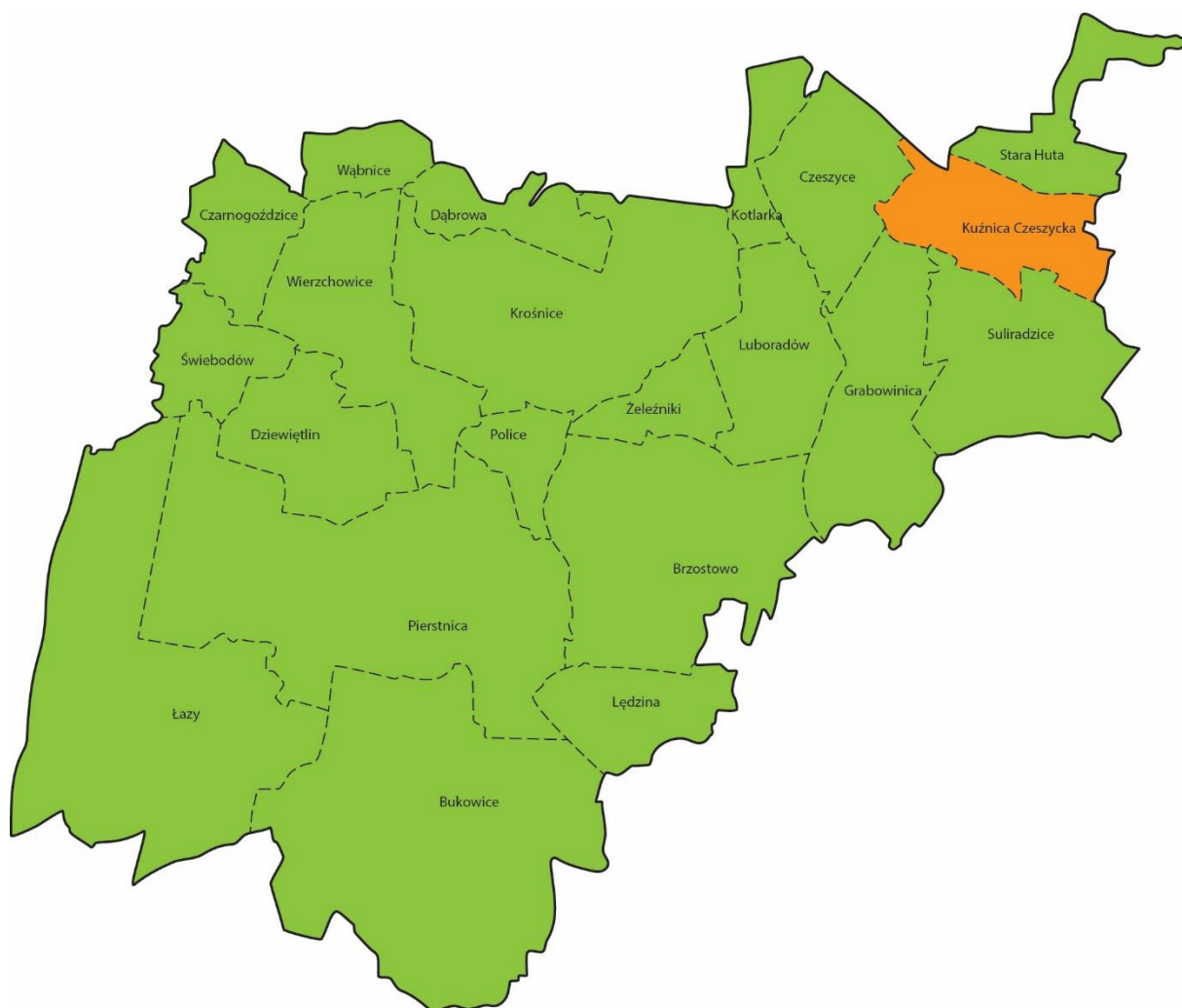
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Miejscowość wyróżnia:

- Barokowy kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela, patrona wrocławskiej katedry, z lat 1789–1795, wznosi się w centrum wsi. Został zbudowany na miejscu starszego drewnianego kościoła z 1700 r. W latach 1963–1964 wprowadzono nową polichromię wnętrza świątyni, a w latach 1973–1976 przeprowadzono remont pokrycia dachowego, więźby i 10–głosowych organów oraz odmalowano elewację zewnętrzną. Duszpasterstwo w parafii w 1950 r. objęli Salezjanie. Obok znajduje się dom zakonny Sióstr Służebniczek NMP, działający w parafii od 1916 r.;
- Dawny budynek zarządu dóbr kapituły wrocławskiej z końca XVII w., przebudowany w 1824 r. i po 1945 r.
- Miniskansen pszczelarski „Eko–Pasięka”;
- Dawny cmentarz ewangelicki z II poł. XIX w., 0.3 km na wschód od wsi.

Grafika 2 Obszar Kuźnica Czeszycka

Źródło: opracowanie własne

2.1.2 Sytuacja społeczno-gospodarcza

Pomoc społeczna

Obszar Kuźnica Czeszycka zamieszkuje 297 mieszkańców, co stanowi 3,66 % ogółu mieszkańców gminy Krośnice. W obszarze zdiagnozowano negatywne zjawiska społeczne, które przedstawiono w niniejszym rozdziale.

Obszar wyróżnia negatywnie znaczący odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Ich udział w całej społeczności Kuźnicy Czeszyckiej wynosi 20,54% i jest znacząco wyższy niż w przypadku całej gminy Krośnice – 13,78%. Oznacza to, że co piąty mieszkaniec obszary korzysta z form wsparcia oferowanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Bez wątpienia ma to wpływ na status ekonomiczny mieszkańców, jak również ich sytuację na rynku pracy.

Tabela 3 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności w Kuźnicy Czeszyckiej

Wyszczególnienie	2015	
	liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności	
Obszar		
Obszar Kuźnica Czeszycka	20,54%	
Gmina Krośnice	13,78%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPR w Krośnicach

Bezrobocie

Wskaźnik korzystających z pomocy społecznej nie znajduje bezpośredniego odzwierciedlenia w sytuacji ogółu mieszkańców na rynku pracy. Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu do ogólnej liczby mieszkańców jest w omawianym obszarze niższa i wynosi 2,69%, gdy w gminie – 3,54%. Sytuacja ta nie znajduje odzwierciedlenia w przypadku kobiet, które są wyraźnie częściej bezrobotne, niż ma to miejsce w gminie. Ocenić można, iż pomimo stosunkowo lepszej sytuacji wyrażanej poziomem bezrobocia, lokalny rynek pracy jest szczególnie niekorzystny dla określonych grup osób, co zostało scharakteryzowane poniżej.

Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet w stosunku do liczby ludności w Kuźnicy Czeszyckiej

Wyszczególnienie	2015	
	liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności	liczba bezrobotnych kobiet w stosunku do liczby ludności
Obszar		
Obszar Kuźnica Czeszycka	2,69%	2,36 %
Gmina Krośnice	3,54%	1,95%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Miliczu

Struktura osób bezrobotnych w obszarze Kuźnica Czeszycka wskazuje przede wszystkim na długotrwały charakter bezrobocia. 87% osób pozbawionych pracy nie ma jej od co najmniej 6 miesięcy, z tego aż 37,5% to osoby bezrobotne powyżej 2 lat, praktycznie pozbawione szansy na powrót na rynek pracy. Dodatkowo niekorzystną sytuację zauważyć można wśród osób młodych, które dopiero rozpoczynają karierę zawodową. W ogólnej liczbie bezrobotnych dominują osoby w wieku do 18 do 34 lat (łącznie 50% bezrobotnych). Obszar wyróżnia również ograniczony wpływ poziomu wykształcenia na możliwość zatrudnienia. Wskazać tu należy przede wszystkim wysoki odsetek bezrobotnych z wyższym wykształceniem (udział w grupie na poziomie 25%). Wyraźnie lepiej na lokalnym rynku pracy radzą sobie osoby słabiej wykształcone, co również wskazuje na charakter lokalnej gospodarki.

Tabela 5 Udział bezrobotnych wg kategorii w stosunku do liczby ludności w Kuźnicy Czeszyckiej

Udział bezrobotnych oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu		
	Gmina Krośnice	Obszar Kuźnica Czeszycka
Czas pozostawania bez pracy w m-c:		
– do 1	7,41%	0,00%
– 1-3	22,90%	12,50%
– 3-6	15,49%	0,00%
– 6-12	13,47%	25,00%
– 12-24	16,16%	25,00%

Udział bezrobotnych oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu		
	Gmina Krośnice	Obszar Kuźnica Czeszycka
– pow. 24	24,58%	37,50%
wiek		
– 18-24	16,50%	25,00%
– 25-34	20,20%	25,00%
– 35-44	25,25%	25,00%
– 45-54	14,48%	12,50%
– 55-59	14,81%	12,50%
– 60 lat i więcej	8,75%	0,00%
wykształcenie		
– wyższe	5,72%	25,00%
– policealne i śr. zawodowe	15,49%	25,00%
– średnie ogólnokształcące	9,43%	25,00%
– zasad. zawodowe	30,64%	12,50%
– gimnazjalne i poniżej	38,72%	12,50%
Staż pracy		
– do 1 roku	11,45%	0,00%
– 1-5	24,92%	25,00%
– 5-10	16,50%	25,00%
– 10-20	20,20%	12,50%
– 20-30	10,77%	0,00%
– 30 lat i więcej	5,39%	12,50%
– bez stażu	10,77%	25,00%
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy		
– Do 25 roku życia	16,50%	7,69%
– długotrwale bezrobotne	56,57%	23,08%
– kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	20,20%	15,38%
– powyżej 50 roku życia	33,00%	7,69%
– bez kwalifikacji zawodowych	25,25%	15,38%
– bez doświadczenia zawodowego	16,84%	7,69%
– bez wykształcenia średniego	69,02%	23,08%
– samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	0,00%	0,00%
– które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	0,00%	0,00%
– niepełnosprawni	9,43%	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Miliczu

Sytuacja materialna mieszkańców, w dużej mierze korzystających z systemu opieki społecznej, znajduje swoje odzwierciedlenie w kilku innych analizowanych zmiennych wchodzących w podsystem społeczno-gospodarczy. W szczególności wskazać należy tu: edukację, bezpieczeństwo publiczne i rozwój gospodarczy.

Edukacja

Obszar Kuźnicy Czeszyckiej wyróżnia niski poziom średniej punktów uzyskiwanych na egzaminie szóstklasisty. Na 9-stopniowej skali staninowej wynosi on zaledwie 2,83, podczas gdy w gminie 4,25. Zdecydowanie lepsza sytuacja odnotowywana jest w przypadku egzaminu gimnazjalisty (odpowiednio 5,5 i 4,64), gdzie wynik jest wyraźnie lepszy niż w przypadku całego obszaru Krośnic.

Tabela 6 Średnia ilość punktów wg skali staninowej przypadająca na 1 ucznia w Kuźnicy Czeszyckiej

Wyszczególnienie	2015	
	Zdawalność egzaminu 6-klasisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej: średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości	Zdawalność egzaminu gimnazjalisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej z języka polskiego: średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości
Obszar Kuźnica Czeszycka	2,83	5,5
Gmina Krośnice	4,25	4,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Bezpieczeństwo publiczne

Sytuacja w obszarze bezpieczeństwa publicznego jest w pewnym stopniu pochodną sytuacji materialnej mieszkańców. Na terenie obszaru Kuźnica Czeszycka wskaźniki związane z przestępczością są wyższe niż ma to miejsce w całej gminie. Dotyczy to zarówno ogólnej ich liczby, jak również poszczególnych kategorii wyróżnianych przez Policję. Wskaźnik liczby popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności jest wyższy trzykrotnie i wynosi 3,37 (gdy w gminie 0,91). Jako szczególnie negatywne zjawisko należy traktować wskaźnik liczby ofiar przemocy w stosunku do liczby ludności (analogicznie 0,34 i 0,28).

Tabela 7 Liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Kuźnicy Czeszyckiej

Obszar	2015	
	liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności	liczba ofiar przemocy w stosunku do liczby ludności
Obszar Kuźnica Czeszycka	3,37	0,34
Gmina Krośnice	0,91	0,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Miliczu

Najczęściej występującymi przestępstwami oraz wykroczeniami na omawianym obszarze w 2015 r. były kradzieże i oszustwa. W obu przypadkach występowały one częściej w obszarze Kuźnica Czeszycka niż w gminie Krośnice.

Tabela 8 Wybrane kategorie popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Kuźnicy Czeszyckiej

Obszar	2015					
	Ogólna liczba przestępstw	Kradzież	Kradzież z włamaniem	Zniszczenie mienia	Oszustwo	Nietrzeźwi kierujący
Obszar Kuźnica Czeszycka	100%	20,00%	0	0	20,00%	30,00%
Średnia dla gminy	100%	14,86%	13,51%	1,35%	4,05%	27,03%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Miliczu

Aktywność gospodarcza

Pomimo trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy wskaźnik przedsiębiorczości jest w obszarze Kuźnicy Czeszyckiej wyższy niż ma to miejsce w przypadku średniej dla gminy. Łącznie funkcjonuje na tym terenie 27 przedsiębiorstw, a wskaźnik wynosi 9%, gdy w gminie 7,01%

Tabela 9 Wskaźnik aktywności gospodarczej w Kuźnicy Czeszyckiej

	Liczba podmiotów	Wskaźnik aktywności gospodarczej
Obszar Kuźnica Czeszycka	27	9%
Średnia dla gminy	571	7,01 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

2.1.3 Aspekty techniczno-środowiskowe

Podsystem funkcjonalno-przestrzenno-infrastrukturalny

Obszar Kuźnicy Czeszyckiej obejmuje 561,22 ha, co stanowi 3,14% powierzchni gminy. W analizie podsystemu funkcjonalno-przestrzennego i infrastrukturalnego zwrócono uwagę na dwa czynniki, które mają bezpośrednio wpływ na sytuację społeczną na danym obszarze. Pierwszym z nich jest komunikacją, a drugim dostępność wychowania przedszkolnego.

Przez miejscowość przebiega droga powiatowa nr 1436D, która prowadzi z miejscowości Grabownica do miejscowości Stara Huta oraz droga powiatowa nr 1446D, która biegnie w stronę Czeszyc. Wieś posiada połączenia autobusowe z Miliczem. Sieć dróg gminnych jest rozbudowana, jednakże stan techniczny większości z nich nie odpowiada parametrom i standardom wynikającym z przepisów dotyczących dróg jak i oczekiwanej ich jakości przez użytkowników. W szczególności jest to widoczne w ramach analizowanego wskaźnika liczby kilometrów dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do kilometrów dróg gminnych utwardzanych, który wynosi w obszarze 65,52%, gdy w gminie 52,99%.

Tabela 10 Liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych w Kuźnicy Czeszyckiej

Wyszczególnienie	2015
Obszar	liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych
Obszar Kuźnica Czeszycka	65,52%
Gmina Krośnice	52,99%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

W Kuźnicy Czeszyckiej znajduje się Zespół Szkół im. Edmunda Bojanowskiego Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, filia Gminnej Biblioteki Publicznej, ośrodek zdrowia, boisko Orlik, gminne boisko sportowe, przystanek autobusowy. Jednocześnie, jak pokazują dane istnieje deficyt w dostępie do opieki przedszkolnej dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Z tego typu opieki korzysta 66,67% dzieci w wieku od 3 do 5 lat, przy czym wskaźnik ten jest korzystniejszy niż w całej gminie Krośnice (58,93%).

Tabela 11 Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5 w Kuźnicy Czeszyckiej

Wyszczególnienie	2015
Obszar	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5
Obszar Kuźnica Czeszycka	66,67%
Gmina Krośnice	58,93%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Walory architektoniczne, zabytki oraz osobliwości kulturowe miejscowości reprezentują:

- Barokowy kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela, wznosi się w centrum wsi, wpisany do rejestru zabytków;
- Dom Zakonny Sióstr Służebniczek NMP, działający w parafii od 1916 roku;
- Dawny budynek zarządu dóbr kapituły wrocławskiej z końca XVII wieku, przebudowany w 1824 roku i po 1945 roku;
- Dawny cmentarz ewangelicki z II poł. XIX wieku, 0,3 km na wschód od wsi, pośród pól w niewielkim lesie.

Sfera środowiskowa

Miejscowość leży w obrębie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” utworzonego w 1996 roku w celu zachowania wartości krajobrazowych (wielkie kompleksy leśne i stawowe), przyrodniczych (ostoja zwierzyny leśnej, ptactwa wodnego, którego stwierdzono tu ponad 280 gatunków, w tym 169 lęgowych). Do najcenniejszych gatunków należą: czapla purpurowa, bocian czarny, perkoz rdzawo szyi, żuraw i drapieżny orzeł bielik) i historyczno-kulturowych. Wieś położona jest nad rzeką Rybnicą (uchodzą do niej: Kobylarka, Młynówka Starzyńska i Jażwinek) w centrum Równiny Kuźnickiej, będącej południową częścią Kotliny Milickiej. W okolicy Czeszyc oraz w rozległej strefie od Kuźnicy Czeszyckiej po okolice Krośnic występują wody podziemne wymagające skomplikowanego uzdatniania. W pobliżu nie zlokalizowano uciążliwego przemysłu, czego efektem jest bardzo czyste powietrze i specyficzny mikroklimat. W związku z powyższymi faktami, szansą rozwoju wsi jest agroturystyka, rozwój rolnictwa ekologicznego oraz rozwój usług i infrastruktury na potrzeby turystów. Układ osadniczy wsi Kuźnica Czeszycka jest ulicowy, z obustronnie zlokalizowaną zabudową. Miejscowość ma zróżnicowany krajobraz rolniczy z dużym udziałem roślinności naturalnej i zadrzewień. Kuźnica Czeszycka wpisuje się w Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obrębów wsi Brzostowo, Lędzina, Żeleźniki, Luboradów, Grabownica, Kotlarka, Czeszyce, Kuźnica Czeszycka, Stara Huta.

Część terenów znajduje się w zasięgu obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Baryczy” ostoja ptasia o randze europejskiej E54 oraz potencjalnego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą”. Przez miejscowość przebiega czarny szlak rowerowy, który jest połączony z niebieskim szlakiem.

Istotnym problemem środowiskowym jest jednak stosunkowo duży udział powierzchni pokrytej azbestem na budynkach mieszkalnych. Dla porównania sytuacji w gminie oraz w obszarze Kuźnica

Czeszycka dane te zostały przeliczone na wskaźnik: powierzchnia pokryta azbestem w m² przypadająca na 1 mieszkańca. W obszarze Kuźnica Czeszycka wynosi on 6,44 m²/os. i jest zbliżony do wartości obliczonej dla całej gminy.

Tabela 12 Powierzchnia pokryta azbestem w m² przypadająca na 1 mieszkańca w Kuźnicy Czeszyckiej

Wyszczególnienie	2015
Obszar	Powierzchnia pokryta azbestem w m ² przypadająca na 1 mieszkańca
Obszar Kuźnica Czeszycka	6,44 %
Gmina Krośnice	6,25 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

2.2. Podobszar II – Stara Huta

2.2.1 Charakterystyka i rys historyczny obszaru

Podobszar Stara Huta znajduje się na wschodnim krańcu gminy Krośnica. Stara Huta należała do dóbr Szklarka Śląska. Polska nazwa wsi wskazuje, że mogła tu istnieć huta szkła, zanim powstała huta w samej Szklarce. Nazwa niemiecka wsi brzmiała Neurode. Dobra należały do książy oleśnickich, od 1886 r. przejął je Karl Neuman, który w należącym do majątku Możdżanowie zbudował istniejący do dziś dwór myśliwski. Od 1908 r. do lat 40. XX w. właścicielem dóbr był Kazimierz Lipski herbu Grabie z Górzna. W 1921 r., po wytyczeniu granicy polsko–niemieckiej na mocy traktatu wersalskiego, wieś została odcięta od pozostałej części dóbr i pozostała po stronie niemieckiej. Wytyczenie granicy spowodowało szereg komplikacji, m.in. miejscowi ewangelicy zostali odcięci od kościoła w Sośni, dlatego we wsi zbudowano w 1928 r. kaplicę. W okolicy znajdują się ujęcia gazu ziemnego Kopalni Bogdaj–Uciechów. Wieś została opisana przez Alfonsa Soczyńskiego w cyklu opowiadań *Podpatrzone w Starej Hucie*, publikowanych na łamach miesięcznika literackiego Akant.

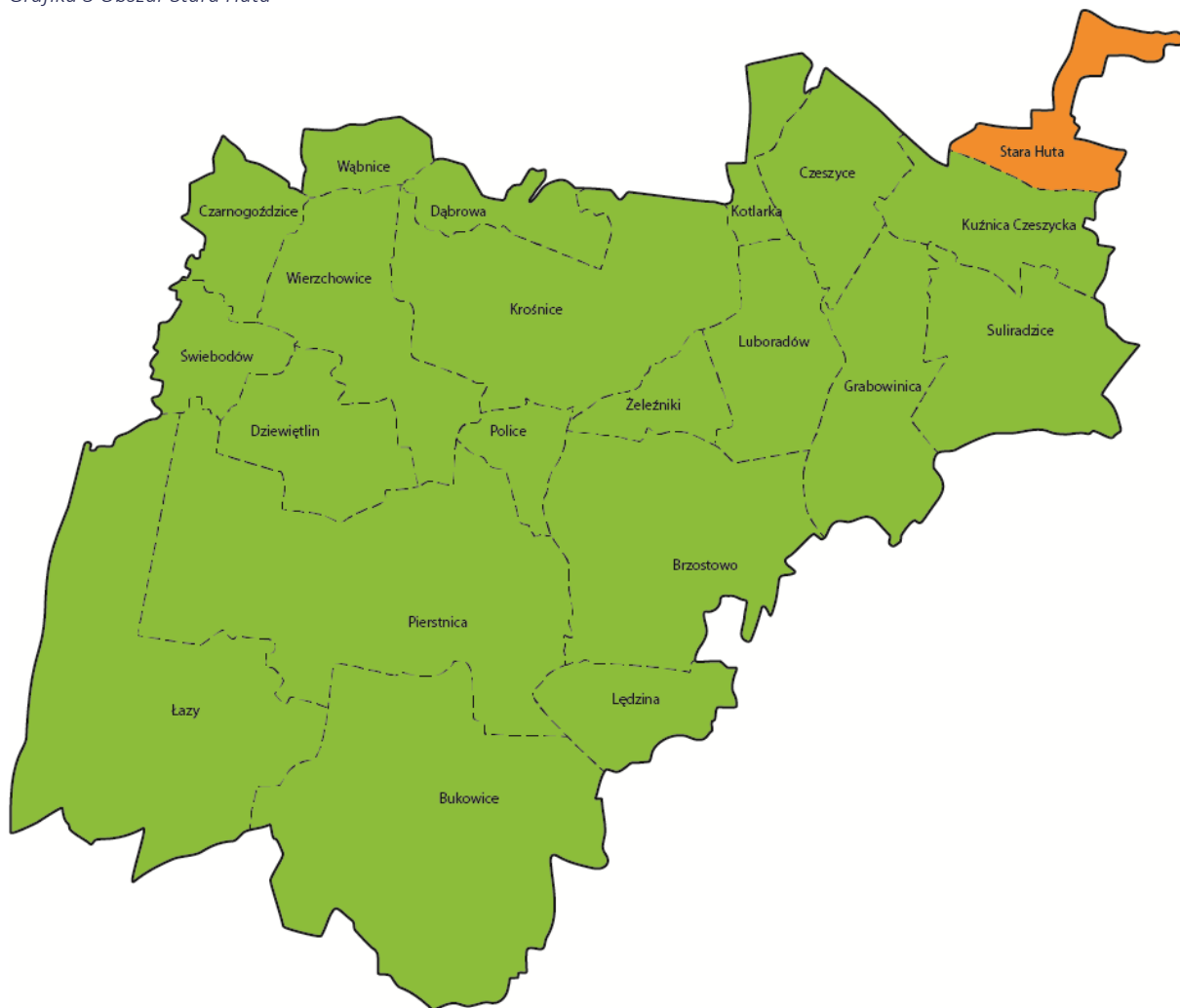
Tabela 13 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych stan na 2015 rok – Obszar Stara Huta

	Udział w powierzchni gminy	Udział w ludności gminy	powierzchnia [ha]	liczba ludności
Obszar Stara Huta	2,89%	2,54%	516,4198	206

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Grafika 3 Obszar Stara Huta

Źródło: opracowanie własne

2.2.2 Sytuacja społeczno-gospodarcza

Pomoc społeczna

Obszar sołectwa Stara Huta zamieszkiwany jest przez 206 osób, co stanowi 2,54% ogółu mieszkańców gminy Krośnice. Na terenie sołectwa zdiagnozowano kilka negatywnych zjawisk społecznych, które zostały zaprezentowane w przedmiotowym podrozdziale.

W szczególności należy zwrócić uwagę na sytuację osób korzystających z pomocy społecznej. Dla pełnego zobrazowania ich sytuacji wykorzystano wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby ludności. Kształtuje się on w Starej Hucie na poziomie 23,79%, co oznacza, iż blisko co czwarty mieszkaniec korzysta ze wsparcia systemu pomocy społecznej (wskaźnik dla całego gminy to 13,78%).

Tabela 14 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności w Starej Hucie

Wyszczególnienie	2015	
	liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności	
Obszar Stara Huta	23,79%	
Gmina Krośnice	13,78%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPR w Krośnicach

Bezrobocie

Wysoki wskaźnik korzystających z pomocy społecznej znajduje swoje przyczyny przede wszystkim w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jaką można zaobserwować w obszarze Stara Huta. Liczba osób bezrobotnych w odniesieniu do ogólnej liczby mieszkańców jest w nim wyższa, co przekłada się na gorszą sytuację materialną, a w efekcie prowadzi do korzystania z instytucjonalizowanej pomocy społecznej. Podkreślić tu jednocześnie należy lepszą, niż ma to miejsce w całej gminie, sytuację na rynku pracy kobiet.

Tabela 15 Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet w stosunku do liczby ludności w Starej Hucie

Wyszczególnienie	2015	
	liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności	liczba bezrobotnych kobiet w stosunku do liczby ludności
Obszar Stara Huta	3,88	0,97%
Gmina Krośnice	3,54	1,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Miliczu

Analiza struktury bezrobocia w obszarze Stara Huta wskazuje na kilka czynników, które uznać należy za szczególnie negatywne. Przede wszystkim co czwarty bezrobotny pozostaje bez pracy od 6 do 12 miesięcy. Osoby tak długo pozbawione pracy wymagają szczególnego wsparcia przy próbach przywrócenia ich do aktywności zawodowej. Dane to pokazują wprost z jakimi trudnościami spotykają się osoby wychodzące na rynek pracy. Potwierdza je analiza wieku bezrobotnych, pośród których dominują absolwenci (grupa od 18 do 24 r.ż. – 25%) oraz osoby od 25 do 34 r.ż. (25%). Łącznie stanowią one połowę pozbawionych pracy. W podobnie trudnej sytuacji znajdują się osoby starsze w wieku 55-59 lat (37,50%). W obszarze Stara Huta największy wpływ na sytuację na rynku pracy ma wykształcenie. Najbardziej zagrożone utratą pracy są osoby najgorzej wykształcono (wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 50%) oraz osoby o ogólnych, niewyspecjalizowanych kwalifikacjach (wykształcenie średnie ogólnokształcące – 12,50%). Analiza doświadczenie zawodowego wskazuje na gorszą sytuację mieszkańców Starej Huty – bezrobocie dotyka ich częściej niż ma to miejsce w gminie zarówno, gdy ich staż zawodowy jest niewielki, jak i bardzo duży.

Analiza sytuacji bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wskazuje wprost na znacznie gorszą sytuację na rynku pracy w Starej Hucie niż ma to miejsce w całej gminie. Czynniki te w większości zostały opisane powyżej, w tym miejscu zwrócić należy uwagę na bardzo wysoki odsetek osób niepełnosprawnych pozbawionych pracy, który wynosi aż 25% i jest znacznie wyższy niż ma to miejsce w gminie Krośnice.

Tabela 16 Udział bezrobotnych wg kategorii w stosunku do liczby ludności w Starej Hucie

Udział bezrobotnych oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu		
	Gmina Krośnice	Obszar Stara Huta
Czas pozostawania bez pracy w m-c:		
– do 1	7,41%	25,00%
– 1-3	22,90%	37,50%
– 3-6	15,49%	0,00%
– 6-12	13,47%	25,00%
– 12-24	16,16%	0,00%
– pow. 24	24,58%	12,50%
wiek		
– 18-24	16,50%	25,00%
– 25-34	20,20%	25,00%
– 35-44	25,25%	0,00%
– 45-54	14,48%	12,50%
– 55-59	14,81%	37,50%
– 60 lat i więcej	8,75%	0,00%
wykształcenie		
– wyższe	5,72%	0,00%
– policealne i śr. zawodowe	15,49%	12,50%
– średnie ogólnokształcące	9,43%	12,50%
– zasad. zawodowe	30,64%	25,00%
– gimnazjalne i poniżej	38,72%	50,00%
Staż pracy		
– do 1 roku	11,45%	12,50%
– 1-5	24,92%	25,00%
– 5-10	16,50%	12,50%
– 10-20	20,20%	25,00%
– 20-30	10,77%	0,00%
– 30 lat i więcej	5,39%	12,50%
– bez stażu	10,77%	12,50%
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy		
– Do 25 roku życia	16,50%	25,00%
– długotrwale bezrobotne	56,57%	12,50%
– kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	20,20%	0,00%
– powyżej 50 roku życia	33,00%	50,00%
– bez kwalifikacji zawodowych	25,25%	25,00%
– bez doświadczenia zawodowego	16,84%	25,00%
– bez wykształcenia średniego	69,02%	75,00%
– samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	0,00%	0,00%
– które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	0,00%	0,00%
– niepełnosprawni	9,43%	25,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Miliczu

Trudna sytuacja materialna znajduje swoje odzwierciedlenie w kilku innych analizowanych zmiennych wchodzących w podsystem społeczno-gospodarczy. W szczególności wskazać należy tu: edukację, bezpieczeństwo publiczne i rozwój gospodarczy.

Edukacja

Uczniowie gimnazjów z obszaru Starej Huty osiągają znacznie gorsze wyniki niż ma to miejsce w całej gminie. Wskaźnik średniej ilości punktów na skali staninowej przypadająca na 1 ucznia kształtuje się na poziomie 3,25, gdy w gminie Krośnice wynosi 4,64. Lepszą sytuację w tym zakresie odnotowano w przypadku egzamin 6-klasisty

Tabela 17 Średnia ilość punktów wg skali staninowej przypadająca na 1 ucznia w Starej Hucie

Wyszczególnienie	2015	
Obszar	Zdawalność egzaminu 6-klasisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej: średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości	Zdawalność egzaminu gimnazjalisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej z języka polskiego: średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości
Obszar Stara Huta	6	3,25
Gmina Krośnice	4,25	4,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Bezpieczeństwo publiczne

Sytuacja materialna mieszkańców ma pośrednio wpływ na liczbę odnotowanych naruszeń prawa. W przypadku obszaru Stara Huta wskaźniki związane z przestępczością są wyższe niż ma to miejsce w całej gminie. Dotyczy to zarówno ogólnej ich liczby, jak również poszczególnych kategorii wyróżnianych przez Policję. Wskaźnik liczby popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności jest wyższy o blisko połowę i wynosi 1,46% (gdy w gminie 0,91%). Jako szczególnie negatywne zjawisko należy traktować wskaźnik liczby ofiar przemocy w stosunku do liczby ludności (analogicznie 0,49% i 0,28%).

Tabela 18 Liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Starej Hucie

2015		
Obszar	liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności	liczba ofiar przemocy w stosunku do liczby ludności
Obszar Stara Huta	1,46 %	0,49 %
Gmina Krośnice	0,91 %	0,28 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Miliczu

Wśród najczęściej popełnianych przestępstw i wykroczeń w Starej Hucie wskazać należy: kradzieże i kradzieże z włamaniem. Łącznie stanowią one blisko 67% wszystkich przestępstw. Mogą one wynikać z trudnej sytuacji materialnej mieszkańców.

Tabela 19 Wybrane kategorie popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Starej Hucie

2015						
Obszar	Ogólna liczba przestępstw	Kradzież	Kradzież z włamaniem	Zniszczenie mienia	Oszustwo	Nietrzeźwi kierujący
Obszar Stara Huta	100%	33,33%	33,33%	0	0	0
Średnia dla gminy	100%	14,86%	13,51%	1,35%	4,05%	27,03%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Miliczu

Aktywność gospodarcza

Trudna sytuacja na lokalnym rynku prac wynika przede wszystkim z bardzo niskiej liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Starej Huty. Jest ich zaledwie 9. Wskaźnik aktywności gospodarczej skupiający się na odniesieniu liczby podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców wskazuje na szczególnie negatywną sytuację w tym zakresie. Jest on bowiem znacznie niższy w Starej Hucie niż ma to miejsce w całej gminie Krośnice. Ponieważ opisywany obszar ma charakter wiejski niższy wskaźnik przedsiębiorczości uznać należy za uzasadniony. Ma on jednak bardzo niekorzystny wpływ na sytuację na rynku pracy.

Tabela 20 Wskaźnik aktywności gospodarczej w Starej Hucie

	Liczba podmiotów	Wskaźnik aktywności gospodarczej
Obszar Stara Huta	9	4,41%
Średnia dla gminy	571	7,01 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

2.2.3 Aspekty techniczno-środowiskowe

Podsystem funkcjonalno-przestrzenno-infrastrukturalny

Obszar Starej Huty stanowi 2,89% gminy (516,41 ha). W analizie podsystemu funkcjonalno-przestrzennego i infrastrukturalnego zwrócono uwagę na dwa czynniki, które mają bezpośrednio wpływ na sytuację społeczną na danym obszarze. Pierwszym z nich jest komunikacją, a drugim dostępność wychowania przedszkolnego.

Przez miejscowość przebiega droga powiatowa nr 1436D, która prowadzi do miejscowości Grabownica i do Kuźnicy Czeszyckiej. Miejscowość posiada połączenie autobusowe z Miliczem. Na obszarach wiejskich szczególnie istotną rolę odgrywa odpowiednia jakość sieci dróg, która umożliwia sprawną komunikację, pozwalającą na zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Zmienna ta jest szczególnie negatywna w obszarze Stara Huta. Jednym z czynników umożliwiających pomiar jakości układu drogowego jest liczba kilometrów dróg gminnych utwardzonych w stosunku do kilometrów dróg gminnych utwardzanych. Wskaźnik ten w gminie Krośnice wynosi 58,93%, a w obszarze Stara Huta aż 100%. Wskazuje to wprost na zakres koniecznych inwestycji i podjęcia istotnej dla obszaru

interwencji. Przyjąć należy, iż pośrednio stan układu drogowego wpływa na rozwój gospodarczy obszaru, który należy ocenić negatywnie.

Tabela 21 Liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych w Starej Hucie

Wyszczególnienie	2015
Obszar	liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych
Obszar Stara Huta	100,00%
Gmina Krośnice	52,99%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Wśród obiektów wyróżniających obszar wskazać należy:

- Kaplicę ewangelicką, dziś jedyną czynną świątynią ewangelicką w powiecie milickim, należącą do parafii w Sycowie;
- Budynek niemieckiej straży granicznej z lat dwudziestych XX w. przy drodze do Borzynowa;
- Cmentarz ewangelicki z poł. XIX w. z zachowanymi nagrobkami i z ruinami kaplicy przy drodze do Janiśławic.

Drugim, z branych pod uwagę czynników, jest dostępność wychowania przedszkolnego. Ma on wpływ na sytuację na rynku pracy, łatwiejsza dostępność do tej formy opieki nad dziećmi przekłada się na możliwość powrotu, zwłaszcza kobiet, do pracy. Dostępność została zmierzona stosunkiem liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5. Wskaźnik ten jest znacznie niższy niż ma to miejsce w całej gminie i wynosi 42,86%. Przypuszczać można, iż wynika on z tradycyjnego pełnienia opieki nad dziećmi przez rodzinę, ale również, zwłaszcza w obszarze Stara Huta, z trudnej sytuacji materialnej i bezrobocia.

Tabela 22 Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5 w Starej Hucie

Wyszczególnienie	2015
Obszar	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5
Obszar Stara Huta	42,86%
Gmina Krośnice	58,93%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Sfera środowiskowa

Gminę wyróżnia korzystna sytuację w strefie środowiskowej. Krośnice to obszar o wysokim poziomie zalesienia - użytki leśne stanowią 37% powierzchni gminy, występują tu różne formy ochrony przyrody. Stara Huta znajduje się w obszarze Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” utworzonego w 1996 roku w celu zachowania wartości krajobrazowych (wielkie kompleksy leśne i stawowe), przyrodniczych (ostoja zwierzyny leśnej, ptactwa wodnego). Część terenów znajduje się w zasięgu obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Baryczy” ostoja ptasia o randze europejskiej E54 oraz potencjalnego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą”. Przez miejscowość przebiega niebieski i czarny szlak rowerowy.

Pomimo tak korzystnych warunków środowiskowych istotnym problemem jest duży udział powierzchni pokrytej azbestem na budynkach mieszkalnych. Dla porównania sytuacji w gminie oraz w obszarze Stara Huta dane te zostały przeliczone na wskaźnik: powierzchnia pokryta azbestem w m² przypadająca na 1 mieszkańca. W obszarze Stara Huta wynosi on 19,49 m²/os. i jest trzykrotnie wyższy niż ma to miejsce w całej gminie. Pokazuje to wprost na zapóźnienie w realizacji procesu usuwania azbestu w obszarze, jednocześnie świadcząc o niekorzystnej sytuacji w Starej Hucie.

Tabela 23 Powierzchnia pokryta azbestem w m² przypadająca na 1 mieszkańca w Starej Hucie

Wyszczególnienie	2015
Obszar	Powierzchnia pokryta azbestem w m ² przypadająca na 1 mieszkańca
Obszar Stara Huta	19,49 m ² /os.
Gmina Krośnice	6,25 m ² /os.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

2.3. Podobszar III – Brzostowo (wraz z Brzostówkiem)

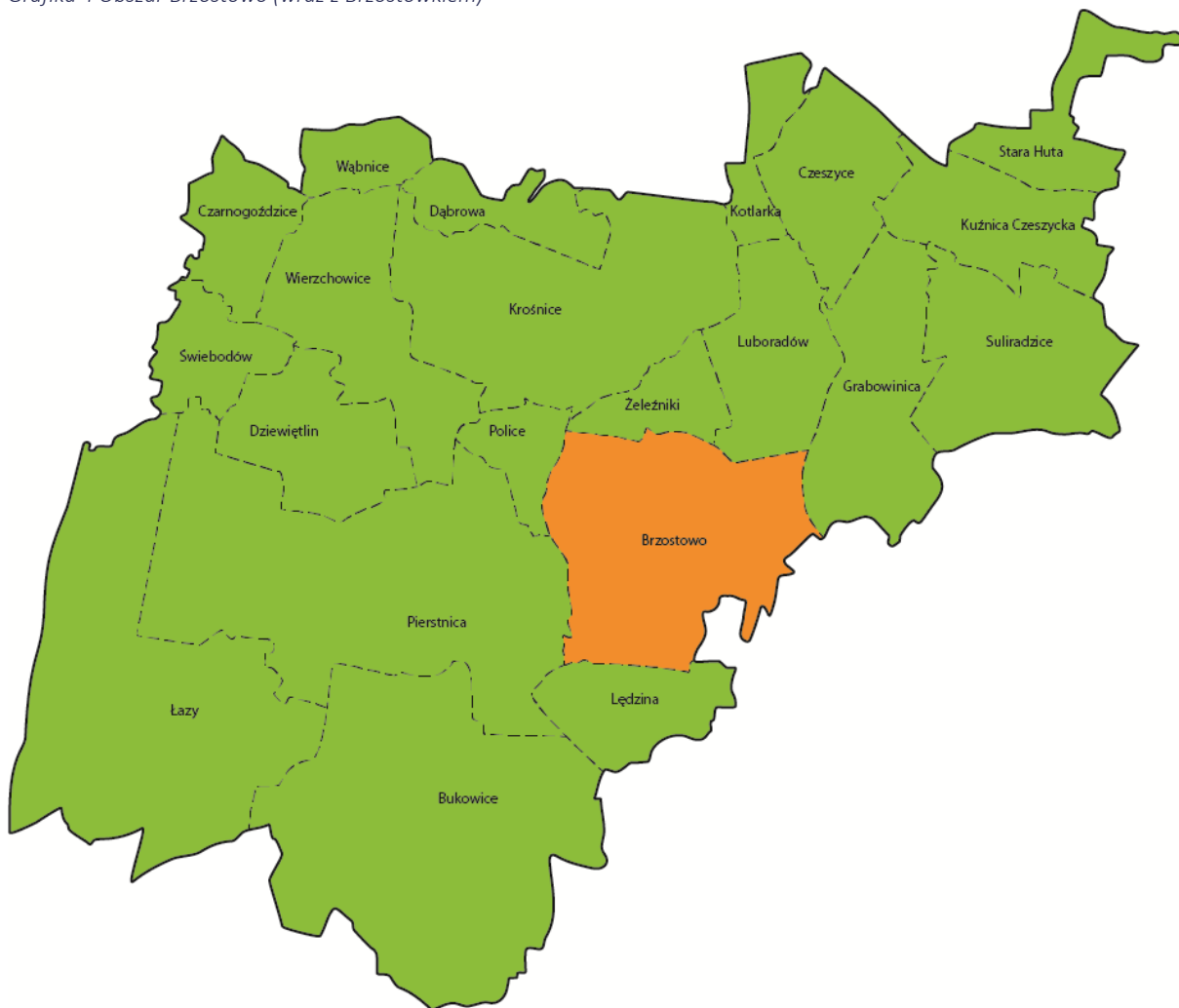
2.3.1 Charakterystyka i rys historyczny obszaru

Obszar Brzostowo obejmuje swoim zasięgiem Brzostowo oraz Brzostówek. Poniżej scharakteryzowano obie jednostki:

1. **Brzostowo** - wieś przy drodze wojewódzkiej do Sycowa, powstała prawdopodobnie przed 1300 r., ponownie skolonizowana po wojnie 30-letniej, dawniej stanowiąca dobra lenne w obrębie księstwa oleśnickiego. Nazwa wywodzi się od brzostu, czyli wiązu górskiego, który zapewne rósł w miejscu założonej osady. Słowiańska nazwa Brustawe została w latach 30. XX w. niemczona na Eichensee. Brzostowo wzmiankowane jest w 1770 r. jako posiadłość szambelana króla Prus - hrabiego Kessela. W 1779 r. wieś nabył hr. Henryk Reichenbach z Goszcza. Pod koniec XVIII w. osiedlił się tu jego syn Henryk. Do 1818 r. wieś znajdowała się w granicach powiatu trzebnickiego. W 1845 r. Henryk Reichenbach sprzedał Brzostowo niejakiemu Mullerowi za 320 tys. talarów. Prawdopodobnie pod koniec XIX w. stanął tu okazały pałac wzniesiony przez nowych panów Brzostowa - hr. Stolberg-Stolberg. Obok znajdował się spory folwark, funkcjonował też przytułek dla ubogich oraz wiatrak, młyn wodny, browar, cegielnia i szkoła dotowana przez rząd. W 1846 r. hrabina Reichenbach założyła w Brzostowie fundację wspierającą zdolne dzieci. Pałac został zniszczony w 1945 r. i później rozebrany.

Grafika 4 Obszar Brzostowo (wraz z Brzostówkiem)

Źródło: opracowanie własne

2. Brzostówek przysiółek wsi Brzostowo, 1 km na zachód od wsi, przy drodze do Bukowic, założony jako folwark w dobrach brzostowskich, nosił niemiecką nazwę Neuvorwerk.

Tabela 24 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych stan na 2015 rok – Obszar Brzostowo

	Udział w powierzchni gminy	Udział w ludności gminy	Powierzchnia [ha]	Liczba ludności
Obszar Brzostowo	7,61%	4,02%	1 358,9114	326

Źródło: dane UG Krośnice, 2015 r.

2.3.2 Sytuacja społeczno-gospodarcza

Pomoc społeczna

Społeczność obszaru Brzostowo obejmującego również Brzostówek stanowi 326 osób (4,02% ogólnej liczby gminy Krośnice). Obszar charakteryzuje zróżnicowana sytuacja społeczno-gospodarcza. Część analizowanych wskaźników wskazuje na stosunkowo korzystną sytuację w odniesieniu do całej gminy, jednocześnie jednak jako szczególnie negatywną należy ocenić sytuację na lokalnym rynku pracy oraz rozwój przedsiębiorczości.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności jest w obszarze Brzostowo na poziomie korzystniejszym niż ma to miejsce w gminie Krośnice i wynosi 9,51% (w gminie 13,78%). Pomimo tego należy zwrócić uwagę, iż blisko 10% mieszkańców jest klientami zinstytucjonalizowanych form wsparcia w ramach systemu opieki społecznej.

do liczby ludności jest na tym obszarze niższy (7,04%) niż ma to miejsce w całej gminie (13,78%).

Tabela 25 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności w Brzostowie

Wyszczególnienie	2015	
	liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności	
Obszar Brzostowo	9,51%	
Gmina Krośnice	13,78%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPR w Krośnicach

Bezrobocie

Obszar Brzostowo wyróżnia korzystniejsza sytuacja w zakresie liczby osób bezrobotnych niż ma to miejsce w gminie Krośnice, co dotyczy również kobiet. Jednocześnie jednak jako znacznie gorszą należy określić strukturę bezrobocia.

Tabela 26 Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet w stosunku do liczby ludności w Brzostowie

Wyszczególnienie	2015	
	liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności	liczba bezrobotnych kobiet w stosunku do liczby ludności
Obszar Brzostowo	2,45%	1,23%
Gmina Krośnice	3,54%	1,95%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Miliczu

Wśród szczególnie negatywnych zjawisk wskazujących na trudną sytuację na rynku pracy należy wskazać wysoki udział osób pozostających bez pracy powyżej 6 miesięcy – łącznie to ponad 62% bezrobotnych (w tym do 6-12 miesięcy – 50%, powyżej 24 – 12,5%). Obrazuje to problemy z powrotem na rynek pracy, z którymi borykają się mieszkańcy pozbawieni pracy. Jednocześnie bezrobocie dotyka przede wszystkim osób młodych – stanowią oni łącznie blisko 60% osób pozbawionych pracy (37,50% spośród osób w wieku 18 – 24 i 25% w grupie 25 – 34 lat). Głównych przyczyn takiego stanu rzeczy upatrywać należy w małym doświadczeniu zawodowym oraz niedostosowaniu wykształcenia do wymogów rynku prac. Dość powiedzieć, że największą grupą bezrobotnych są osoby z wykształceniem zawodowym (50%), a kolejną osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (37,50%).

W obszarze Brzostowo za szczególnie negatywne należy uznać zjawisko bezrobocia w grupie do 25 r.ż. oraz powyżej 50 r.ż. (udział w ogólnej liczbie pozbawionych pracy po 37,50%). Wskazuje to na problemy ze znalezieniem pracy o charakterze strukturalnym, na które nakłada się dodatkowo czynnik długotrwałego bezrobocia dotykającego 62,50% osób.

Tabela 27 Udział bezrobotnych wg kategorii w stosunku do liczby ludności w Brzostowie

Udział bezrobotnych oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu		
	Gmina Krośnice	Obszar Brzostowo
Czas pozostawania bez pracy w m-c:		
– do 1	7,41%	0,00%
– 1-3	22,90%	25,00%
– 3-6	15,49%	12,50%
– 6-12	13,47%	50,00%
– 12-24	16,16%	0,00%
– pow. 24	24,58%	12,50%
wiek		
– 18-24	16,50%	37,50%
– 25-34	20,20%	25,00%
– 35-44	25,25%	12,50%
– 45-54	14,48%	0,00%
– 55-59	14,81%	25,00%
– 60 lat i więcej	8,75%	0,00%
wykształcenie		
– wyższe	5,72%	0,00%
– policealne i śr. zawodowe	15,49%	12,50%
– średnie ogólnokształcące	9,43%	0,00%
– zasad. zawodowe	30,64%	50,00%
– gimnazjalne i poniżej	38,72%	37,50%
Staż pracy		
– do 1 roku	11,45%	12,50%
– 1-5	24,92%	37,50%
– 5-10	16,50%	25,00%
– 10-20	20,20%	12,50%
– 20-30	10,77%	0,00%
– 30 lat i więcej	5,39%	12,50%
– bez stażu	10,77%	0,00%
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy		
– Do 25 roku życia	16,50%	37,50%
– długotrwale bezrobotne	56,57%	62,50%
– kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	20,20%	12,50%
– powyżej 50 roku życia	33,00%	37,50%
– bez kwalifikacji zawodowych	25,25%	25,00%
– bez doświadczenia zawodowego	16,84%	0,00%
– bez wykształcenia średniego	69,02%	87,50%
– samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	0,00%	0,00%
– które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	0,00%	0,00%
– niepełnosprawni	9,43%	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Miliczu

Edukacja

Uczniowie gimnazjów z obszaru Brzostowo osiągają gorsze wyniki niż ma to miejsce w całej gminie. Wskaźnik średniej ilości punktów na skali staninowej przypadająca na 1 ucznia kształtuje się na poziomie 3,82, gdy w gminie Krośnice wynosi 4,64. Nieznacznie lepszą sytuację w tym zakresie odnotowano w przypadku egzaminu 6-klasisty.

Tabela 28 Średnia ilość punktów wg skali staninowej przypadająca na 1 ucznia w Brzostowie

Wyszczególnienie	2015	
	Zdawalność egzaminu 6-klasisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej: średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości	Zdawalność egzaminu gimnazjalisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej z języka polskiego: średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości
Obszar Brzostowo	4,5	3,82
Gmina Krośnice	4,25	4,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Bezpieczeństwo publiczne

Na omawianym obszarze odnotowuje się większą, niż ma to miejsce średnio w gminie Krośnice, liczbę naruszeń prawa. Wskaźnik liczby popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności wynosi 1,23% gdy w całej gminie 0,91%. Podkreślić należy, iż w 2015 r. nie odnotowano przestępstw noszący znamiona przemocy wobec osób.

Tabela 29 Liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Brzostowie

Obszar	2015	
	liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności	liczba ofiar przemocy w stosunku do liczby ludności
Obszar Brzostowo	1,23 %	0,00%
Gmina Krośnice	0,91 %	0,28 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Miliczu

Aktywność gospodarcza

W obszarze Brzostowo funkcjonuje zaledwie 13 podmiotów gospodarczych z pośród 571 zarejestrowanych w gminie Krośnice. Wskaźnik aktywności gospodarczej jest w związku z tym blisko dwukrotnie niższy i wynosi 3,92% w (gminie 7,01%). Przypuszczać można, iż niekorzystna struktura bezrobocia występująca w obszarze wynika w znacznej części z małej liczby podmiotów gospodarczych, w dodatku dominacji tych najmniejszych – mikrofirm.

Tabela 30 Wskaźnik aktywności gospodarczej w Brzostowie

	Liczba podmiotów	Wskaźnik aktywności gospodarczej
Obszar Brzostowo	13	3,92 %
Średnia dla gminy	571	7,01 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

2.3.3 Aspekty techniczno-środowiskowe

Podsystem funkcjonalno-przestrzenno-infrastrukturalny

Obszar Brzostowo stanowi 7,61% gminy (1 358,9114 ha). Przez Brzostowo przebiega droga wojewódzka nr 448. W analizie podsystemu funkcjonalno-przestrzennego i infrastrukturalnego zwrócono uwagę na dwa czynniki, które mają bezpośrednio wpływ na sytuację społeczną na danym obszarze. Pierwszym z nich jest komunikacją, a drugą dostępność wychowania przedszkolnego.

Rozwój przedsiębiorczości, jak również rynku pracy w dużej mierze jest zależny od sprawnej komunikacji. Tworzy ona możliwość rozwoju przedsiębiorstw oraz, co szczególnie ważne na obszarach wiejskich, zwiększa mobilność mieszkańców, co przekłada się bezpośrednio na ich sytuację rynku pracy. Jednym z czynników umożliwiających pomiar jakości układu drogowego jest liczba kilometrów dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do kilometrów dróg gminnych utwardzanych. Wskaźnik ten w gminie Krośnice wynosi 58,93%, w obszarze Brzostowo aż 82,99%. Wskazuje to wprost na zakres koniecznych inwestycji i podjęcia istotnej dla obszaru interwencji.

Tabela 31 Liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych w Brzostowie

Wyszczególnienie	2015
Obszar	liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych
Obszar Brzostowo	82,99 %
Gmina Krośnice	52,99%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

W układzie przestrzennym i architektonicznym obszaru odnotować należy:

- Park podworski o pow. 7,7 ha nad rz. Prądnia z pomnikiem przyrody - dębem o obwodzie 632 cm;
- Stawy rozległego kompleksu Żeleźniki. Koło stawu Henryk Nowy i Henryk Stary znajdują się dęby o obwodzie 500, 608 i 540 cm, a na wschodniej grobli stawu Nowy - dęby o obwodzie 626 i 510 cm;
- Poewangelicki kościół p.w. Chrystusa Dobrego Pasterza z pocz. XX w., od 1949 r. katolicki, filialny parafii Narodzenia NMP w Goszczu;
- Budynek szkolny z 1893 r. (nr 31) z płaskorzeźbą św. Marcina;
- Cmentarz ewangelicki, 1 km na południe od wsi, założony ok. poł. XIX w. Pozostały ślady mogił i kilka mocno zniszczonych nagrobków, najstarszy ocalały jest z 1900 r. Pośrodku cmentarza rośnie stary dąb szypułkowy będący pomnikiem przyrody oraz młode olchy, brzozy i kępy bzu lilaka;
- Cmentarz rodowy rodziny Stolberg z ok. 1900 r., leżący obok cmentarza ewangelickiego. Pochowana jest na nim Bertha Stolberg–Stolberg 1844-1916.

Drugim, z branych pod uwagę czynników, czynników jest dostępność do wychowania przedszkolnego. Wpływa on na sytuację na rynku pracy – zwłaszcza kobiet - dostępność do różnych form opieki nad dziećmi w wieku do 3 do 5 lat przekłada się na możliwość rozwoju kariery zawodowej. Dostępność została zmierzona stosunkiem liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5. Wskaźnik ten jest znacznie niższy niż ma to miejsce w całej gminie i wynosi 39,29%. Można przypuszczać, iż wysoki poziom bezrobocia w grupie 18 – 24 i 25 – 34 lat w części wynika z trudności z zapewnieniem opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym.

Tabela 32 Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5 w Brzostowie

Wyszczególnienie	2015
Obszar	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5
Obszar Brzostowo	39,29%
Gmina Krośnice	58,93%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Sfera środowiskowa

Dziedzictwo przyrodnicze gminy Krośnice to jeden z jej ważnych potencjałów. Składa się na niego wysoki poziom lesistości, jak również wiele form ochrony przyrody. Teren analizowanego obszaru obejmuje między innymi Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” powołany dla zachowania wartości krajobrazowych (wielkie kompleksy leśne i stawowe), przyrodniczych (ostoja zwierzyny leśnej, ptactwa wodnego) - wskazany w opisie obszaru Kuźnica Czeszycka. Część terenów znajduje się w zasięgu obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Baryczy” ostoja ptasia o randze europejskiej E54 oraz potencjalnego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostojka nad Baryczą”. Przez miejscowość przebiega niebieski szlak rowerowy.

Jednocześnie, podobnie jak ma to miejsce na wielu obszarach wiejskich, jednym z głównych identyfikowanych zagrożeń dla środowiska jest azbest, wykorzystany do budowy indywidualnych budynków mieszkalnych. Dla porównania sytuacji w gminie oraz w obszarze Brzostowo dane te zostały przeliczone na wskaźnik: powierzchnia pokryta azbestem w m² przypadająca na 1 mieszkańca. Wskaźnik ten w obszarze Brzostowo jest ponad dwukrotnie wyższy niż w gminie Krośnice i wynosi 13,87 m²/os. Ilość niesuniętego azbestu wprost wskazuje na konieczność wsparcia rozwiązania problemu środkami publicznymi.

Tabela 33 Powierzchnia pokryta azbestem w m² przypadająca na 1 mieszkańca w Brzostowie

Wyszczególnienie	2015
Obszar	Powierzchnia pokryta azbestem w m ² przypadająca na 1 mieszkańca
Obszar Brzostowo	13,87 m ² /os.
Gmina Krośnice	6,25 m ² /os.

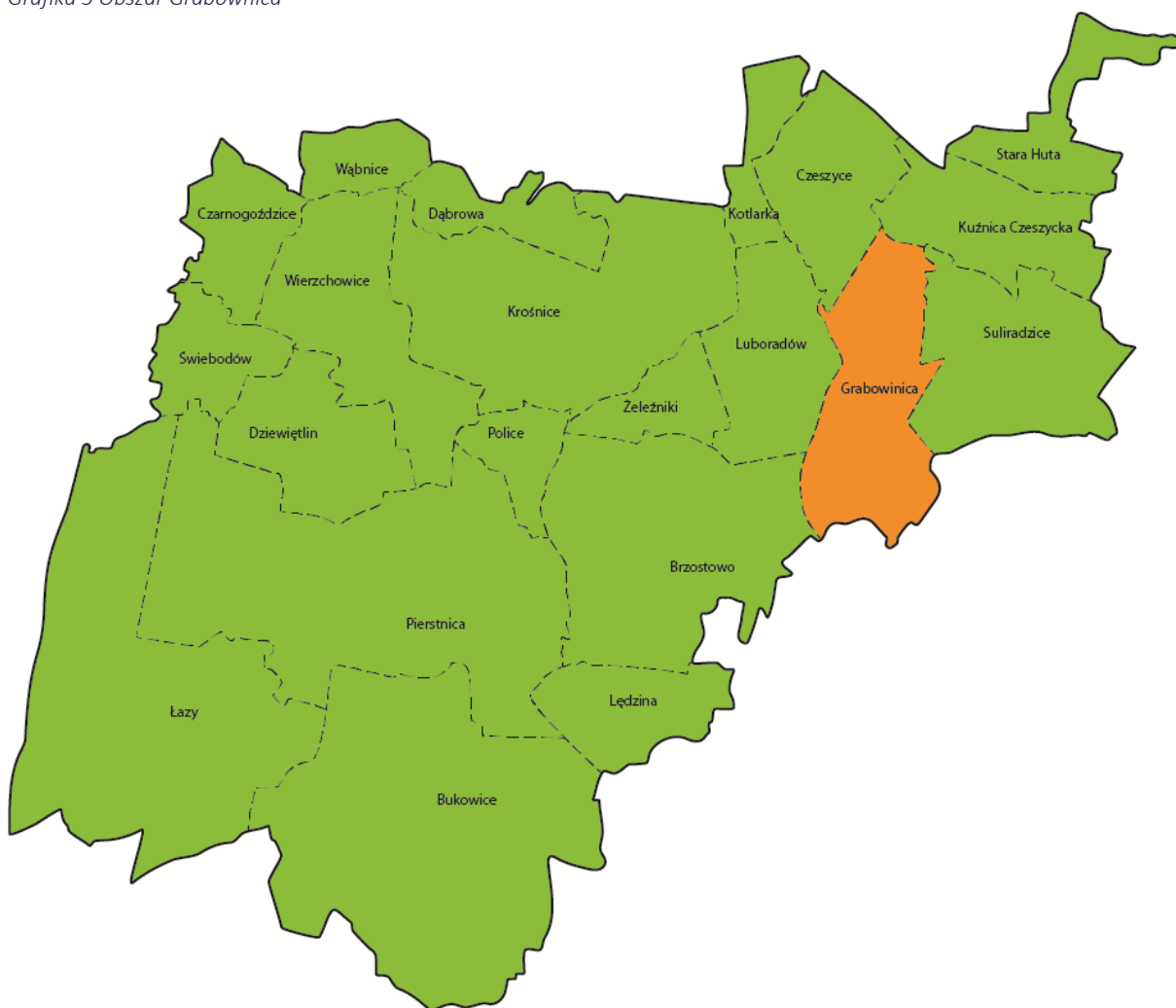
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

2.4. Podobszar IV – Grabownica

2.4.1 Charakterystyka i rys historyczny obszaru

Wieś przy drodze z Krośnic do Kuźnicy Czeszyckiej. Powstała z połączenia dwóch wsi założonych w okresie kolonizacji fryderycjańskiej, kosztami hr. Leopolda von Reichenbach w obrębie ordynacji goszczańskiej, w miejscu istniejącej tu być może wcześniej osady lub przysiółka Grabownitze. Część wschodnia, założona w 1756 r. Charlottental, otrzymała swoją nazwę od drugiej żony hrabiego, Charlotty. Część wsi, leżąca po zachodniej stronie rz. Grabownica, określana także jako Sławoszowa, została założona w 1757 r. jako Amaliental na cześć trzeciej żony hrabiego, Amalii, od której pochodzi także nazwa stawu na południe od wsi. Wieś należała do parafii w Goszczu, w 1912 r. zbudowano bitą drogę z Zakrzowa.

Grafika 5 Obszar Grabownica

Źródło: opracowanie własne

Tabela 34 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych stan na 2015 rok – Obszar Grabownica

	Udział w powierzchni gminy	Udział w ludności gminy	powierzchnia [ha]	liczba ludności
Obszar Grabownica	4,53%	2,62%	808,9992	213

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

2.4.2 Sytuacja społeczno-gospodarcza

Pomoc społeczna

Na obszarze Grabownicy mieszka 213 osób, 2,62% populacji gminy Krośnice. W poniższym rozdziale zaprezentowano kluczowe czynniki społeczne, które uzasadniają jego wybór jako obszaru zdegradowanego przeznaczonego do rewitalizacji.

Obszar wyróżnia stosunkowo dobra, w skali gminy sytuacja w zakresie ludności, która zmuszona jest do korzystania z pomocy społecznej. Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności jest na tym obszarze niższy (7,04%) niż ma to miejsce w całej gminie (13,78%).

Tabela 35 Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet w stosunku do liczby ludności w Grabownicy

Wyszczególnienie	2015
Obszar	liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności
Obszar Grabownica	7,04 %
Gmina Krośnice	13,78%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPR w Krośnicach

Bezrobocie

Korzystna sytuacja w zakresie pomocy społecznej nie znajduje jednak potwierdzenia w sytuacji na lokalnym rynku pracy. Stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby ludności obszaru Grabownica wynosi 4,23% i jest wyraźnie wyższy niż ma to miejsce w przypadku gminy Krośnica (3,54%). Analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku bezrobotnych kobiet, które w dodatku są częściej zagrożone pozbawieniem pracy niż mężczyźni.

Tabela 36 Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet w stosunku do liczby ludności w Grabownicy

Wyszczególnienie	2015	
Obszar	liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności	liczba bezrobotnych kobiet w stosunku do liczby ludności
Obszar Grabownica	4,23 %	2,82 %
Gmina Krośnice	3,54%	1,95%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Miliczu

Analizując strukturę bezrobocia obszaru Grabownica zwrócić należy uwagę na czas pozostawania bez pracy. Dane Powiatowego Urzędu Pracy wskazują przede wszystkim na bardzo wysoki udział osób bezrobotnych, które pozostają bez pracy powyżej 2 lat (33%). Podobna sytuacja ma miejsce w grupie osób bezrobotnych od 1 do 3 miesięcy i niewiele lepsza w przedziale do 3 do 6. Pokazuje to przede wszystkim trudność w zakresie powrotu na rynek pracy. Bezrobotni zamieszkujący Grabownice to przede wszystkim osoby młode w wieku 18 – 24 lat oraz 35 – 44 lat (obie grupy po 33,33%). Jako szczególnie negatywny należy uznać poziom bezrobocia w tej pierwszej grupie, świadczy on bowiem

o trudnościach w wejściu na rynek pracy, jakie dotyczą absolwentów. W znacznej mierze jest to efekt krótkiego stażu pracy, który ma omawianym obszarze ma decydujące znaczenie.

W omawianym obszarze kumuluje się kilka negatywnych zjawisk, oprócz wspomnianego wysokiego odsetka bezrobotnych absolwentów, wskazać dodatkowo należy, znaczny udział w populacji osób trwale bezrobotnych (62,50%) i osób starszych po 50 r.ż. (37,50%).

Tabela 37 Udział bezrobotnych wg kategorii w stosunku do liczby ludności w Grabownicy

Udział bezrobotnych oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu		
	Gmina Krośnice	Obszar Grabownica
Czas pozostawania bez pracy w m-c:		
– do 1	7,41%	11,11%
– 1-3	22,90%	33,33%
– 3-6	15,49%	22,22%
– 6-12	13,47%	0,00%
– 12-24	16,16%	0,00%
– pow. 24	24,58%	33,33%
wiek		
– 18-24	16,50%	33,33%
– 25-34	20,20%	11,11%
– 35-44	25,25%	33,33%
– 45-54	14,48%	11,11%
– 55-59	14,81%	11,11%
– 60 lat i więcej	8,75%	0,00%
wykształcenie		
– wyższe	5,72%	11,11%
– policealne i śr. zawodowe	15,49%	22,22%
– średnie ogólnokształcące	9,43%	0,00%
– zasad. zawodowe	30,64%	44,44%
– gimnazjalne i poniżej	38,72%	22,22%
Staż pracy		
– do 1 roku	11,45%	12,50%
– 1-5	24,92%	37,50%
– 5-10	16,50%	25,00%
– 10-20	20,20%	12,50%
– 20-30	10,77%	0,00%
– 30 lat i więcej	5,39%	12,50%
– bez stażu	10,77%	0,00%
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy		
– Do 25 roku życia	16,50%	37,50%
– długotrwale bezrobotne	56,57%	62,50%
– kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	20,20%	12,50%
– powyżej 50 roku życia	33,00%	37,50%
– bez kwalifikacji zawodowych	25,25%	25,00%
– bez doświadczenia zawodowego	16,84%	0,00%

Udział bezrobotnych oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu		
	Gmina Krośnice	Obszar Grabownica
– bez wykształcenia średniego	69,02%	87,50%
– samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	0,00%	0,00%
– które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	0,00%	0,00%
– niepełnosprawni	9,43%	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Miliczu

Trudna sytuacja materialna znajduje swoje odzwierciedlenie w kilku innych analizowanych zmiennych wchodzących w podsystem społeczno-gospodarczy. W szczególności wskazać należy tu: edukację, bezpieczeństwo publiczne i rozwój gospodarczy.

Edukacja

Obszar Grabownica wyróżnia bardzo niski współczynnik zdawalność egzaminu gimnazjalisty według 9-stopniowej skali staninowej (egzamin z języka polskiego). Wynosi on 2,8, gdy w gminie Krośnice 4,64. Lepszą sytuację odnotowano w zakresie egzaminu 6-klasisty, gdzie wskaźnik, również oparty na 9-stopniowej skali staninowej jest nieznacznie wyższy.

Tabela 38 Średnia ilość punktów wg skali staninowej przypadająca na 1 ucznia w Grabownicy

Wyszczególnienie	Zdawalność egzaminu 6-klasisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej; średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości	
Obszar	Zdawalność egzaminu 6-klasisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej; średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości	Zdawalność egzaminu gimnazjalisty w roku szkolnym 2014/2015 wg 9-stopniowej skali staninowej z języka polskiego; średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia w danej miejscowości
Obszar Grabownica	5,0	2,8
Gmina Krośnice	4,25	4,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPR w Krośnicach

Bezpieczeństwo publiczne

Pośrednio na liczbę odnotowanych naruszeń prawa wpływ ma sytuacja materialna oraz sytuacja na rynku pracy. Obszar Grabownica wyróżniają wskaźniki przestępczości wyższe niż ma to miejsce w całej gminie. Dotyczy to przede wszystkim ogólnej ich liczby. Wskaźnik liczby popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności jest wyższy ponad dwukrotnie i wynosi 2,35% (gdy w gminie 0,91%).

Tabela 39 Liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Grabownicy

2015		
Obszar	liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności	liczba ofiar przemocy w stosunku do liczby ludności
Obszar Grabownica	2,35 %	0,00 %
Gmina Krośnice	0,91 %	0,28 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Miliczu

Analiza poszczególnych kategorii przestępstw popełnianych na omawianym obszarze, wprost wskazuje na częściej występujące kradzieże, w tym kradzieże z włamaniem. Szczególnie negatywnym zjawiskiem jest udział w ogólnej liczbie przestępstw nietrzeźwych kierowców.

Tabela 40 Wybrane kategorie popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Grabownicy

2015						
Obszar	Ogólna liczba przestępstw	Kradzież	Kradzież z włamaniem	Rozbój	Uszkodzenie ciała	Nietrzeźwi kierujący
Obszar Grabownica	100 %	20,00%	20,00%	0	0	60,00%
Średnia dla gminy	100%	14,86%	13,51%	1,35%	4,05%	27,03%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Miliczu

Aktywność gospodarcza

W ramach obszaru Grabownica działa 16 podmiotów gospodarczych. Liczba ta jest niska i, jak można przypuszczać, w znacznej mierze odzwierciedla rozwój gospodarczy obszaru, wpływając jednocześnie na lokalny rynek pracy zarówno w sensie ilościowym – miejsc pracy, jak i jakościowym. Jednocześnie jednak wskaźnik przedsiębiorczości jest nieznacznie niższy niż odnotowywany w gminie Krośnice i wynosi 7,58%.

Tabela 41 Wskaźnik aktywności gospodarczej w Grabownicy

	Liczba podmiotów	Wskaźnik aktywności gospodarczej
Obszar Grabownica	16	7,58 %
Średnia dla gminy	571	7,01 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

2.4.3 Aspekty techniczno-środowiskowe

Podsystem funkcjonalno-przestrzenno-infrastrukturalny

Obszar Grabownica obejmuje łącznie 4,53% terenu całej gminy (808,9992 ha). W analizie podsystemu funkcjonalno-przestrzennego i infrastrukturalnego zwrócono uwagę na dwa czynniki, które mają bezpośrednio wpływ na sytuację społeczną na danym obszarze. Pierwszym z nich jest komunikacją, a drugim dostępność do wychowania przedszkolnego.

Dla rozwoju obszarów wiejskich szczególnie istotne rolę odgrywa odpowiednia jakość sieci dróg, która umożliwia sprawną komunikację, pozwalającą na zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Czynnikiem umożliwiającym pomiar jakości układu drogowego jest liczba kilometrów dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do kilometrów dróg gminnych utwardzanych. Wskaźnik ten w gminie Krośnice wynosi 58,93%, w obszarze Grabownica aż 60,25%. Wskazuje to wprost na zakres koniecznych inwestycji i podjęcia istotnej dla obszaru interwencji. Przyjąć należy, iż pośrednio stan układu drogowego wpływa na rozwój gospodarczy obszaru, który należy ocenić negatywnie.

Tabela 42 Liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych w Grabownicy

Wyszczególnienie	2015
Obszar	liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych
Obszar Grabownica	60,25 %
Gmina Krośnice	52,99%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Wśród obiektów wyróżniających obszar wskazać należy:

- Stawy Amalia i Pelagia znajdujące się na południe od wsi, rozrzucone po obu stronach drogi do Drożdżęcina, wchodzące w skład kompleksu Goszcz, należące dawniej do ordynacji goszczańskiej. Po raz pierwszy zostały wzmiankowane w 1606 r., obecnie należą do Zakładu Rybackiego Krośnice. Nad nimi znajdują się zachowane wiekowe dęby, obecnie pomniki przyrody. Najgrubszy dąb, przy rowie odpływowym ze stawu Pelagia, składa się z dwóch rozwidlonych pni o obwodzie 850 cm (obecnie suchy);
- Cztery dęby o obwodzie 492–566 cm rosnące po północnej stronie stawu Grabek, obok szosy do Będzina;
- Cmentarz ewangelicki z poł. XIX w., leżący przy południowym krańcu wsi, na skraju lasu, niedaleko stawu Henryk. Na powierzchni prawie 0,5 ha przetrwało 100 mogił.

Zapewnienie dostępu do wychowania przedszkolnego ma bezpośredni wpływ na sytuację na rynku pracy, łatwiejsza dostępność do tej formy opieki przekłada się na możliwość powrotu, zwłaszcza kobiet, do pracy. Dostępność została zmierzona stosunkiem liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5. Wskaźnik ten jest niższy niż ma to miejsce w całej gminie i wynosi 50%, pomimo, iż jest on stosunkowo niski w całej gminie Krośnice. Przypuszczać można, iż wynika on z tradycyjnego pełnienia opieki nad dziećmi przez rodzinę, ale również, zwłaszcza w obszarze Grabownica, z trudnej sytuacji materialnej i bezrobocia.

Tabela 43 Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5 w Grabownicy

Wyszczególnienie	2015
Obszar	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5
Obszar Grabownica	50,00%
Gmina Krośnice	58,93%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

Sfera środowiskowa

Obszar Grabownica znajduje się w całości na terenie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” utworzonego w celu zachowania wartości krajobrazowych (wielkie kompleksy leśne i stawowe), przyrodniczych (ostoja zwierzyny leśnej, ptactwa wodnego) – opisano go we wcześniejszych rozdziałach. Dodatkowo Grabownica znajduje się w zasięgu obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Baryczy” ostoja ptasia o randze europejskiej E54 oraz potencjalnego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostojka nad Baryczą”. Przez miejscowość przebiega niebieski szlak rowerowy.

Omawiany obszar jest jedynym z proponowanych do rewitalizacji, który wyróżnia niższy niż ma to miejsce w gminie wskaźnik powierzchni pokrytej azbestem w m² przypadająca na 1 mieszkańca. Kształtuje się on na poziomie 5,90 m²/os. Pomimo niskiej wartości problem pokryć azbestowych należy traktować jako poważne wyzwanie również w tym obszarze.

Tabela 44 Powierzchnia pokryta azbestem w m² przypadająca na 1 mieszkańca w Grabownicy

Wyszczególnienie	2015
Obszar	Powierzchnia pokryta azbestem w m ² przypadająca na 1 mieszkańca
Obszar Grabownica	5,90 m ² /os.
Gmina Krośnice	6,25 m ² /os.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Krośnice

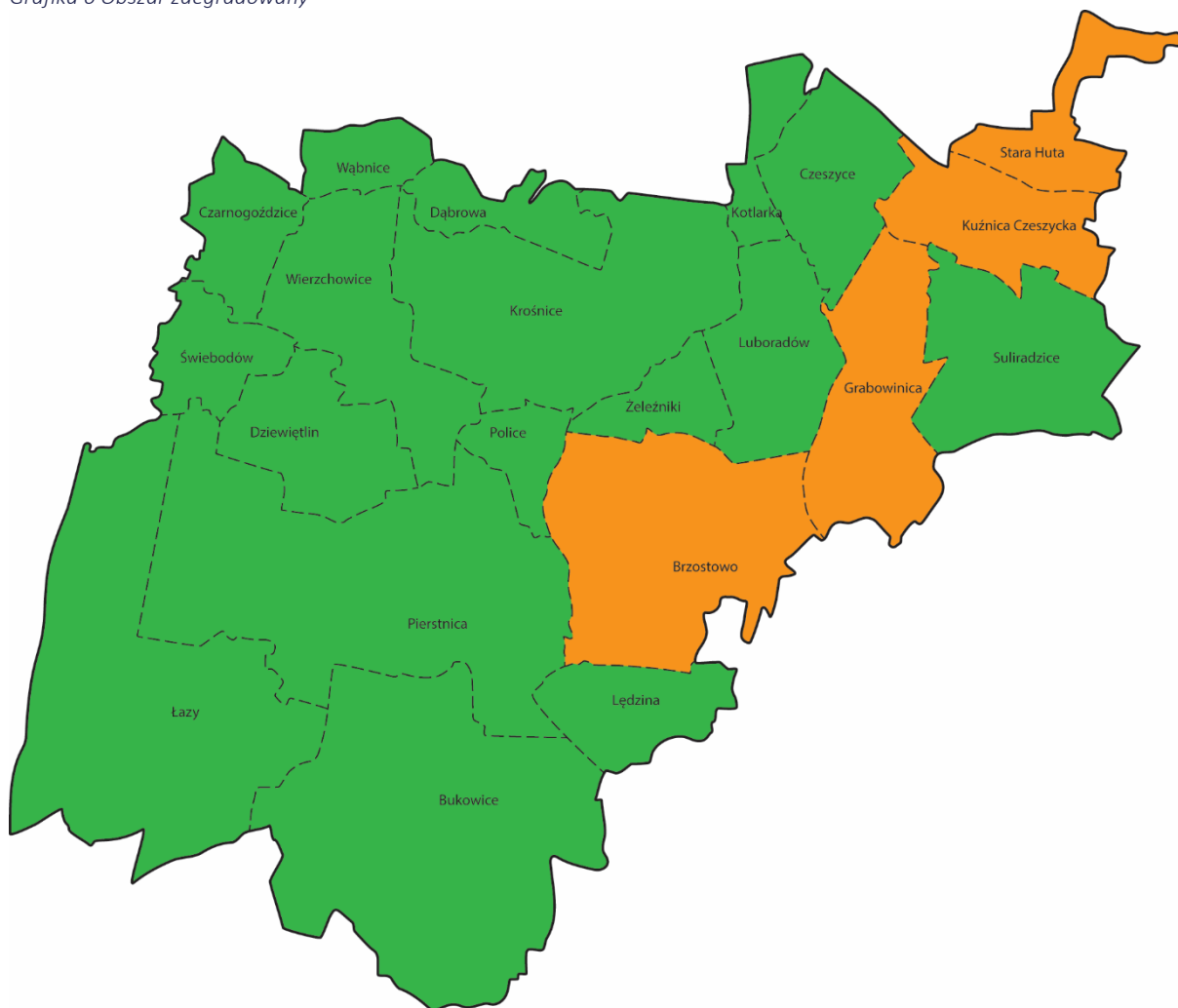
3. Obszar zdegradowany i rewitalizacji

Opierając się na wynikach przeprowadzonych analiz zawartych w przedmiotowej diagnozie wyznaczono obszar zdegradowany podzielony na cztery podobszary:

1. Kuźnica Czeszycka – obejmujący obszar sołectwa Kuźnica Czeszycka;
2. Stara Huta - obejmujący obszar sołectwa Stara Huta;
3. Brzostowo - obejmujący obszar sołectwa Brzostowo wraz z Brzostówkiem;
4. Grabownica - obejmujący obszar sołectwa Grabownica.

Z uwagi na fakt, że obszar zdegradowany obejmuje tereny najsilniej zdegradowane jeżeli chodzi o współwystępowanie problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, a zatem najbardziej wymagające kompleksowej interwencji, całość obszaru zdegradowanego wyznaczono jako obszar rewitalizacji.

Grafika 6 Obszar zdegradowany

Źródło: opracowanie własne

Wskazany obszar zdegradowany spełnia progi określone w ustawie w zakresie limitu udziału w powierzchni gminy (20%) i mieszkańców (30%). Stanowi bowiem odpowiednio 18,18% powierzchni gminy Krośnice, a zamieszkuje go 12,84% populacji gminy.

Tabela 45 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych stan na 2015 rok

	Udział w powierzchni gminy	Udział w ludności gminy	Powierzchnia [ha]	Liczba ludności
Obszar zdegradowany	18,18%	12,84%	3245,5555	1042
Podobszar Kuźnica Czeszycka	3,14%	3,66%	561,2251	297
Podobszar Kuźnica Czeszycka	2,89%	2,54%	516,4198	206
Podobszar Brzostowo	7,61%	4,02%	1 358,9114	326
Podobszar Grabownica	4,53%	2,62%	808,9992	213

Źródło: dane UG Krośnice, 2015 r.

Wartości opisujące sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną obszaru zdegradowanego są zdecydowanie gorsze niż wartości referencyjne dla regionu i dla gminy Krośnice. Ze względu na spełnianie na tych obszarach analizowanych wskaźników, a także na występowanie (również w wymiarze wskaźnikowym) sytuacji problemowej znacznie trudniejszej niż w innych terytoriach Gminy Krośnice zdecydowano się na ich wybór. Tereny te są bardzo zróżnicowane – zarówno pod względem usytuowania jak i uwarunkowań historyczno-przestrzennych. Prowadzenie rewitalizacji równoległe na tych czterech terytoriach pozwoli na harmonijny rozwój całej gminy (uniknięcie sytuacji w której kumulacja oddziaływań zostanie skierowana na jedno terytorium, implikując pogłębiającą się degradację społeczno-przestrzenno-ekonomiczną na pozostałych).

Poniżej zaprezentowano w ujęciu zbiorczym dane dla wybranych wskaźników obszaru zdegradowanego zdegradowanych, które poddane były analizie w procesie ich delimitacji.

Tabela 46 Tabela zbiorcza wskaźników w obszarze zdegradowanym - porównanie

Pomoc Społeczna		
Obszar	liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności	
Obszar zdegradowany	14,97%	
Gmina Krośnice	13,78%	
Edukacja		
Obszar	egzamin 6-klasisty: średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia	egzamin gimnazjalisty: średnia ilość punktów przypadająca na 1 ucznia
Obszar zdegradowany	4,33	3,64
Gmina Krośnice	4,25	4,64
Liczba bezrobotnych		
Obszar	liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności	liczba bezrobotnych kobiet w stosunku do liczby ludności
Obszar zdegradowany	3,17%	1,82%
Gmina Krośnice	3,54%	1,95%

Struktura bezrobocia		
Czas pozostawania bez pracy w m-c:		
– do 1	7,41%	9,09%
– 1-3	22,90%	27,27%
– 3-6	15,49%	9,09%
– 6-12	13,47%	24,24%
– 12-24	16,16%	6,06%
– pow. 24	24,58%	24,24%
wiek		
– 18-24	16,50%	30,30%
– 25-34	20,20%	21,21%
– 35-44	25,25%	18,18%
– 45-54	14,48%	9,09%
– 55-59	14,81%	21,21%
– 60 lat i więcej	8,75%	0,00%
wykształcenie		
– wyższe	5,72%	9,09%
– policealne i śr. zawodowe	15,49%	12,12%
– średnie ogólnokształcące	9,43%	3,03%
– zasad. zawodowe	30,64%	39,39%
– gimnazjalne i poniżej	38,72%	36,36%
Staż pracy		
– do 1 roku	11,45%	9,09%
– 1-5	24,92%	33,33%
– 5-10	16,50%	18,18%
– 10-20	20,20%	15,15%
– 20-30	10,77%	3,03%
– 30 lat i więcej	5,39%	9,09%
– bez stażu	10,77%	12,12%
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy		
– Do 25 roku życia	16,50%	30,30%
– długotrwale bezrobotne	56,57%	51,52%
– kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	20,20%	21,21%
– powyżej 50 roku życia	33,00%	30,30%
– bez kwalifikacji zawodowych	25,25%	33,33%
– bez doświadczenia zawodowego	16,84%	18,18%
– bez wykształcenia średniego	69,02%	75,76%
– samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	0,00%	0,00%
– które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	0,00%	0,00%
– niepełnosprawni	9,43%	6,06%

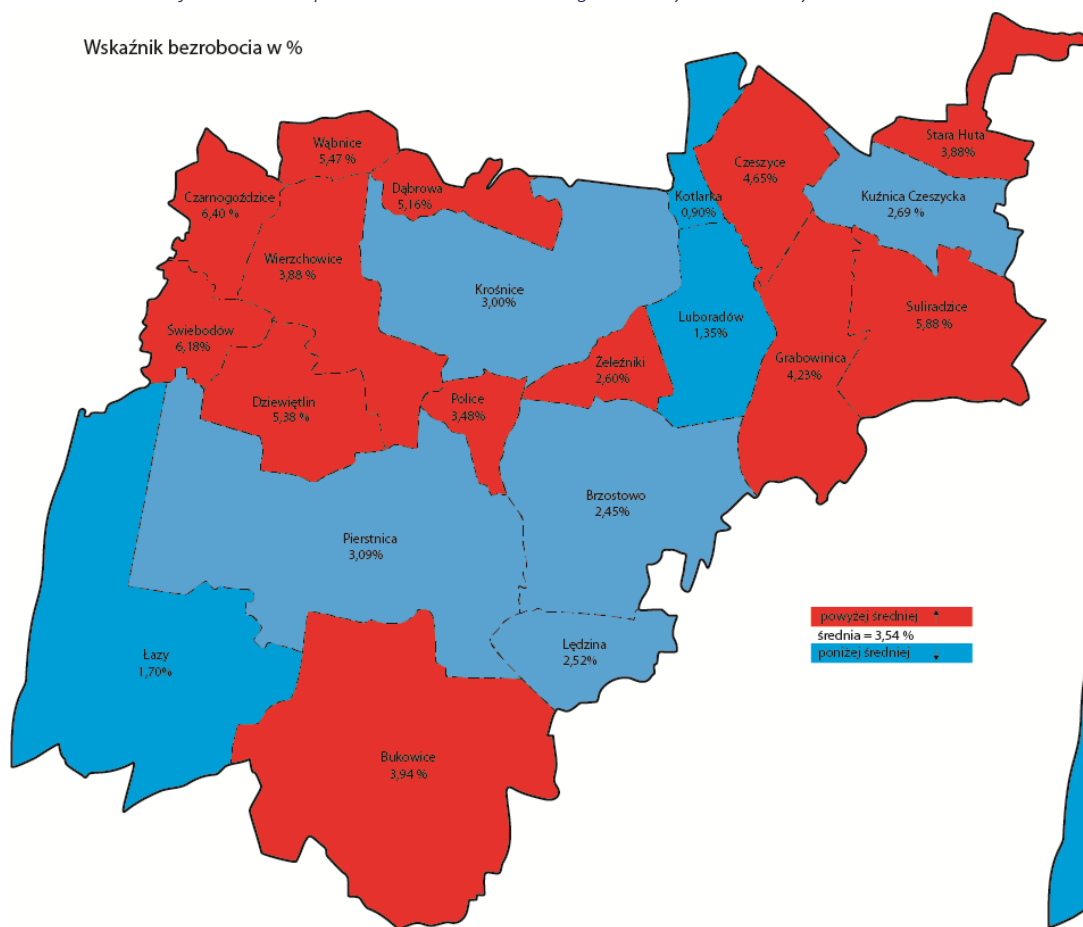
Przestępczość					
Obszar	liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności	liczba ofiar przemocy w stosunku do liczby ludności			
Obszar zdegradowany	2,11 %	0,19 %			
Gmina Krośnice	0,91 %	0,28 %			
Wybrane kategorie przestępstw					
Obszar	Ogólna liczba przestępstw w	Kradzież	Kradzież z włamaniem	Oszustwo	Nietrzeźwi kierujący
Obszar zdegradowany	100%	18,18%	9,09%	9,09%	27,27 %
Średnia dla gminy	100%	14,86%	13,51%	4,05%	27,03%
Aktywność gospodarcza					
Obszar	Liczba podmiotów	Wskaźnik aktywności gospodarczej			
Obszar zdegradowany	65	6,21 %			
Średnia dla gminy	571	7,01 %			
Jakość układu drogowego					
Obszar	liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych				
Obszar zdegradowany	73,37%				
Gmina Krośnice	52,99%				
Wychowanie przedszkolne					
Obszar	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5				
Obszar zdegradowany	47,22%				
Gmina Krośnice	58,93%				
Powierzchnia pokryta azbestem					
Obszar	Powierzchnia pokryta azbestem w m2 przypadająca na 1 mieszkańca				
Obszar zdegradowany	11,17 m2/os.				
Gmina Krośnice	6,25 m2/os.				

Źródło: opracowanie własne

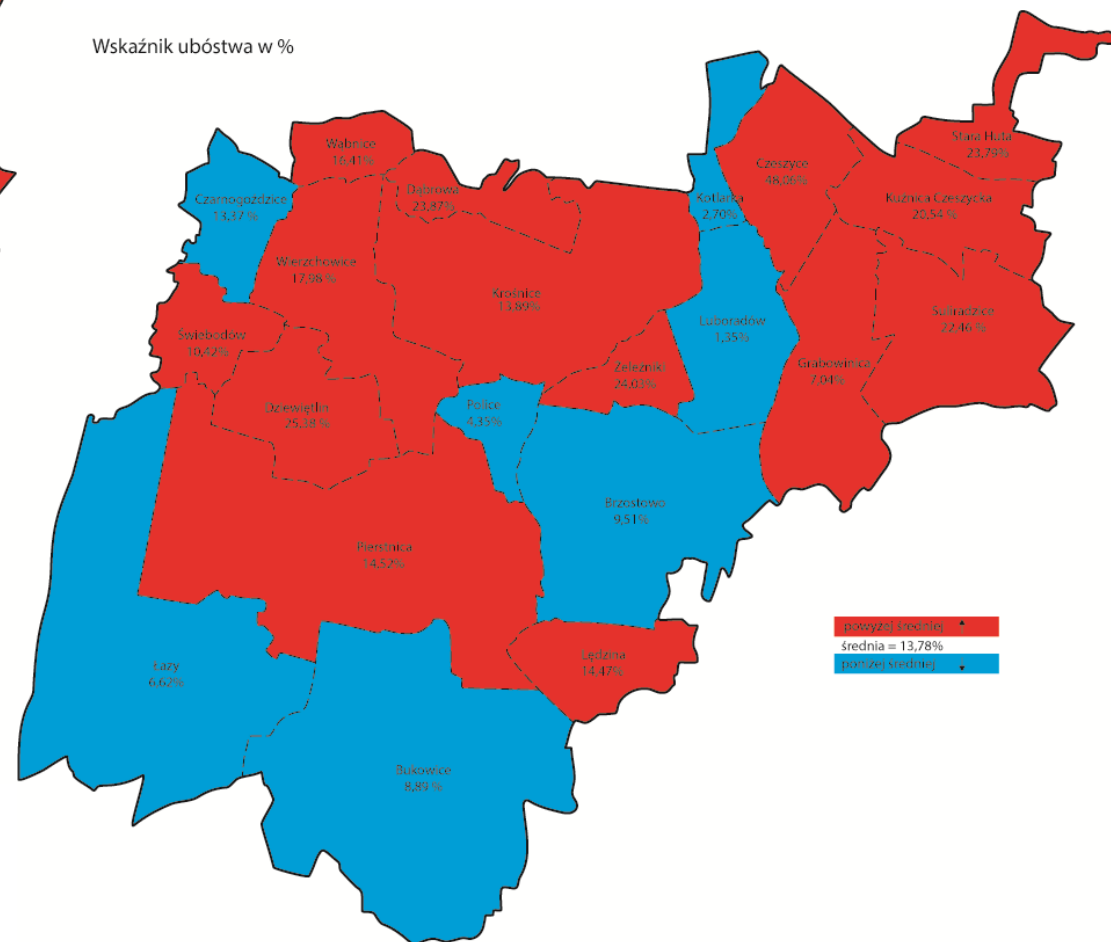
Poniżej przedstawiono w sposób obrazowy wskaźniki dotyczące głównych obszarów analizy

Grafika 7 Analiza porównawcza – Obszar zdegradowany na tle Gminy Krośnice

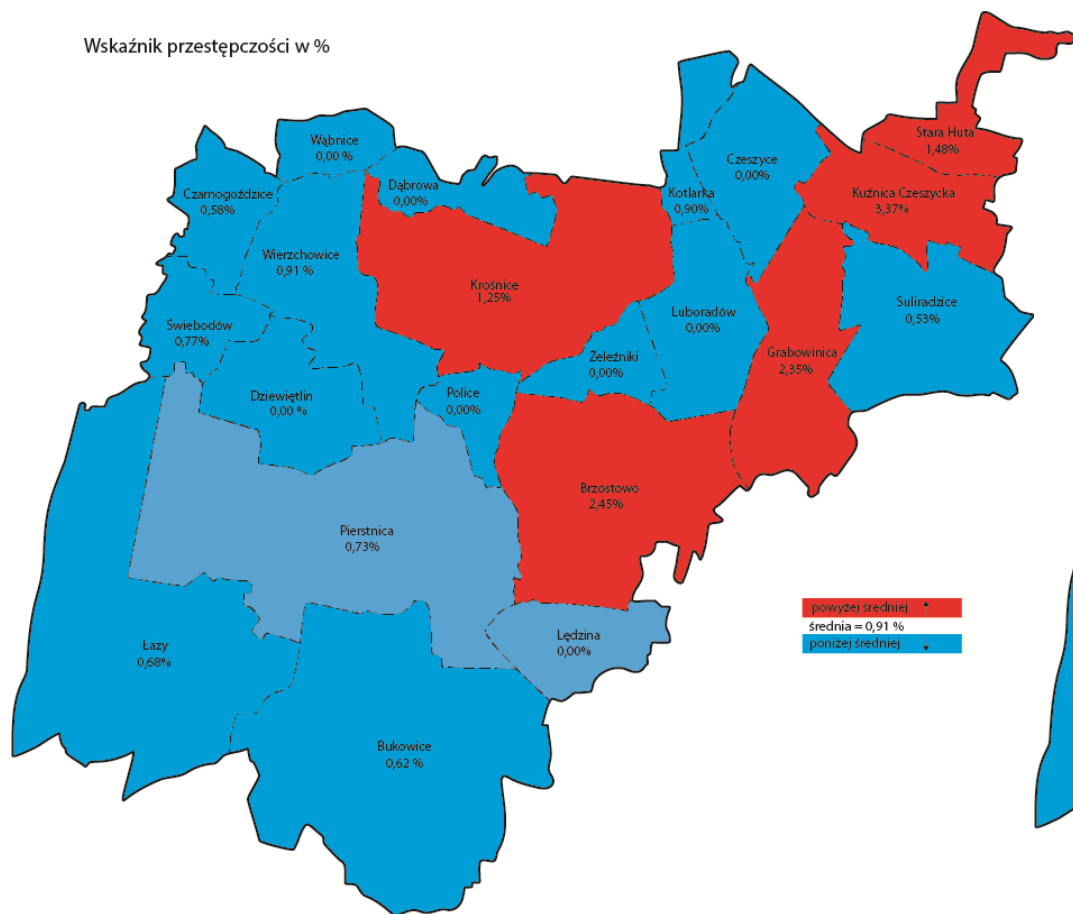
Wskaźnik bezrobocia w %

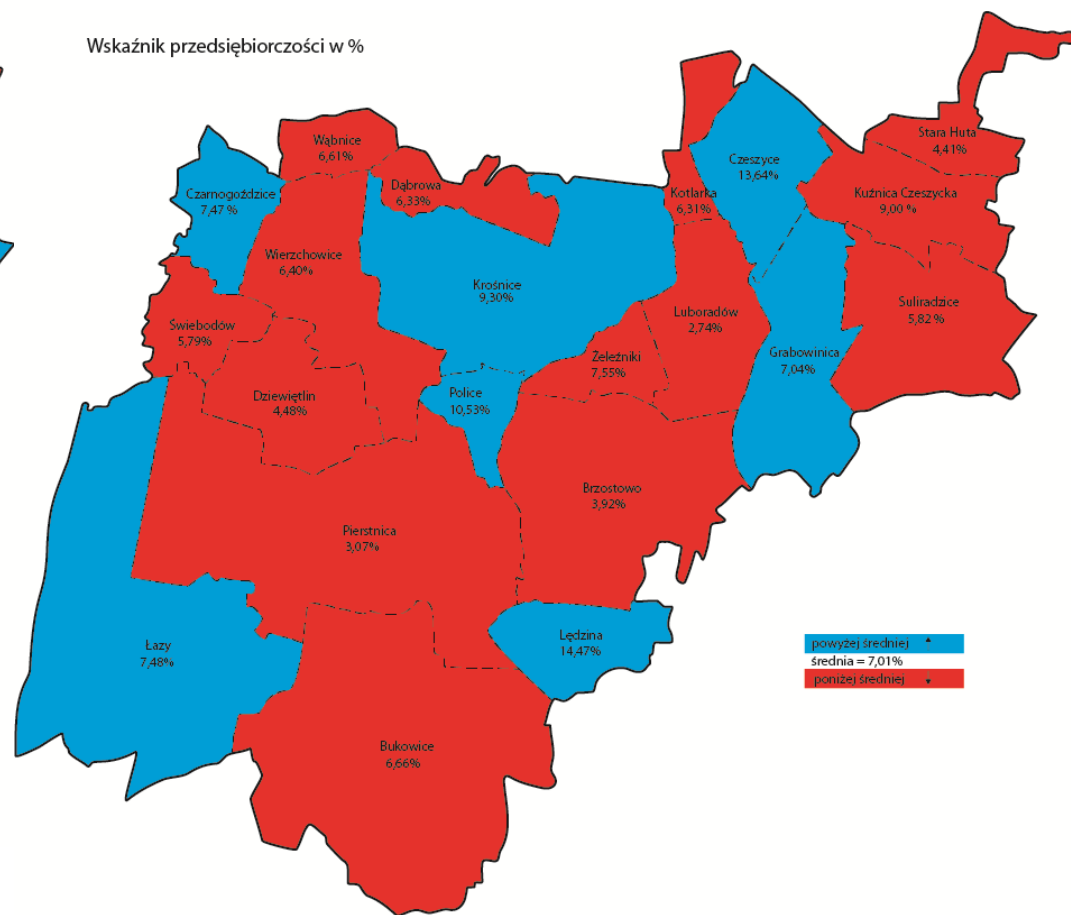
Wskaźnik ubóstwa w %

Wskaźnik przestępczości w %

Wskaźnik przedsiębiordnoci w %

Źródło: opracowanie własne

Wnioski ze sporządzonej diagnozy na podstawie:

- danych statystycznych,
- wizji lokalnych,
- przeprowadzonych konsultacji społecznych

obszarów zaplanowanych do objęcia procesem rewitalizacji, uzasadniają potrzebę podjęcia działań mających na celu wyprowadzenie tych terenów ze stanu kryzysowego. Każdy z wybranych obszarów boryka się z problemami w strefach społecznej, gospodarczej, przestrzeni publicznej i środowiska.

Przeprowadzone analizy wskazały na:

- wysoki poziom bezrobocia, szczególnie wśród kobiet oraz osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym,
- dużą liczbę klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- niską aktywność społeczną mieszkańców,
- wysoki stopień dekapitalizacji zabudowy, w tym znaczący udział budynków pokrytych azbestem,
- wyższy niż ma to miejsce w innych obszarach gminy Krośnice poziom przestępczości,
- gorsze wyniki egzaminów i testów uczniów pochodzących ze wskazanych obszarów.

W odpowiedzi na zdiagnozowane problemy gmina Krośnice oraz jej jednostki organizacyjne, przy współpracy z partnerami społecznymi będą prowadziły działania i projekty mające na celu polepszenie sytuacji na obszarach zdegradowanych.

Spis grafik

Grafika 1 Obszary analizy w ramach diagnozy obszaru zdegradowanego.....	6
Grafika 2 Obszar Kuźnica Czeszycka	9
Grafika 3 Obszar Stara Huta	17
Grafika 4 Obszar Brzostowo (wraz z Brzostówkiem)	25
Grafika 5 Obszar Grabownica	31
Grafika 6 Obszar zdegradowany.....	38
Grafika 7 Analiza porównawcza – Obszar zdegradowany na tle Gminy Krośnice.....	42

Spis tabel

Tabela 1 Obszary analizy w ramach diagnozy obszaru zdegradowanego.....	7
Tabela 2 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych stan na 2015 rok – Obszar Kuźnica Czeszycka	8
Tabela 3 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności w Kuźnicy Czeszyckiej.....	10
Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet w stosunku do liczby ludności w Kuźnicy Czeszyckiej.....	10
Tabela 5 Udział bezrobotnych wg kategorii w stosunku do liczby ludności w Kuźnicy Czeszyckiej	10
Tabela 6 Średnia ilość punktów wg skali staninowej przypadająca na 1 ucznia w Kuźnicy Czeszyckiej.....	12
Tabela 7 Liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Kuźnicy Czeszyckiej	12
Tabela 8 Wybrane kategorie popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Kuźnicy Czeszyckiej.....	12
Tabela 9 Wskaźnik aktywności gospodarczej w Kuźnicy Czeszyckiej	13
Tabela 10 Liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych	13
Tabela 11 Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5 w Kuźnicy Czeszyckiej.....	14
Tabela 12 Powierzchnia pokryta azbestem w m ² przypadająca na 1 mieszkańca w Kuźnicy Czeszyckiej	15
Tabela 13 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych stan na 2015 rok – Obszar Stara Huta.....	16
Tabela 14 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności w Starej Hucie	18
Tabela 15 Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet w stosunku do liczby ludności w Starej Hucie	18
Tabela 16 Udział bezrobotnych wg kategorii w stosunku do liczby ludności w Starej Hucie	19
Tabela 17 Średnia ilość punktów wg skali staninowej przypadająca na 1 ucznia w Starej Hucie	20
Tabela 18 Liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Starej Hucie	20
Tabela 19 Wybrane kategorie popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Starej Hucie	21
Tabela 20 Wskaźnik aktywności gospodarczej w Starej Hucie	21
Tabela 21 Liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych w Starej Hucie	22
Tabela 22 Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5 w Starej Hucie.....	22
Tabela 23 Powierzchnia pokryta azbestem w m ² przypadająca na 1 mieszkańca w Starej Hucie	23
Tabela 24 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych stan na 2015 rok – Obszar Brzostowo	25
Tabela 25 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności w Brzostowie	26
Tabela 26 Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet w stosunku do liczby ludności w Brzostowie	26
Tabela 27 Udział bezrobotnych wg kategorii w stosunku do liczby ludności w Brzostowie.....	27
Tabela 28 Średnia ilość punktów wg skali staninowej przypadająca na 1 ucznia w Brzostowie.....	28

Tabela 29 Liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Brzostowie	28
Tabela 30 Wskaźnik aktywności gospodarczej w Brzostowie	28
Tabela 31 Liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych w Brzostowie	29
Tabela 32 Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5 w Brzostowie	30
Tabela 33 Powierzchnia pokryta azbestem w m ² przypadająca na 1 mieszkańca w Brzostowie	30
Tabela 34 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych stan na 2015 rok – Obszar Grabownica	32
Tabela 35 Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet w stosunku do liczby ludności w Grabownicy	32
Tabela 26 Liczba osób bezrobotnych, w tym kobiet w stosunku do liczby ludności w Grabownicy	32
Tabela 27 Udział bezrobotnych wg kategorii w stosunku do liczby ludności w Grabownicy	33
Tabela 28 Średnia ilość punktów wg skali staninowej przypadająca na 1 ucznia w Grabownicy	34
Tabela 29 Liczba popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Grabownicy	34
Tabela 19 Wybrane kategorie popełnionych przestępstw w stosunku do liczby ludności w Grabownicy	35
Tabela 30 Wskaźnik aktywności gospodarczej w Grabownicy	35
Tabela 31 Liczba km dróg gminnych nieutwardzonych w stosunku do km dróg gminnych utwardzanych w Grabownicy	36
Tabela 32 Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do liczby dzieci w wieku 3-5 w Grabownicy	36
Tabela 33 Powierzchnia pokryta azbestem w m ² przypadająca na 1 mieszkańca w Grabownicy	37
Tabela 24 Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych stan na 2015 rok	39
Tabela 24 Tabela zbiorcza wskaźników w obszarze zdegradowanym - porównanie	39